

Projekt zlepšení podnikatelského prostředí pro malé a střední firmy ve Zlínském kraji

Bc. Lucie Dostálková

Diplomová práce
2015



Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky
Ústav podnikové ekonomiky
akademický rok: 2014/2015

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Lucie Dostálková**
Osobní číslo: **M13932**
Studijní program: **N6208 Ekonomika a management**
Studijní obor: **Podniková ekonomika**
Forma studia: **kombinovaná**

Téma práce: **Projekt zlepšení podnikatelského prostředí pro malé a střední firmy ve Zlínském kraji**

Zásady pro vypracování:

Úvod

Definujte cíle práce a použité metody zpracování práce.

I. Teoretická část

- Zpracujte kritickou rešerši zahraničních a tuzemských zdrojů z oblasti malého a středního podnikání.

II. Praktická část

- Popište a analyzujte současný stav podnikatelského prostředí malých a středních podniků ve Zlínském kraji.
- Na základě získaných poznatků vytvořte projekt zlepšení podnikatelského prostředí ve Zlínském kraji.

Závěr

Rozsah diplomové práce: cca 70 stran
Rozsah příloh:
Forma zpracování diplomové práce: tištěná/elektronická

Seznam odborné literatury:

BELÁS, Jaroslav. Podnikateľské prostredie malých a stredných firiem v českej a slovenskej republike. 1. vyd. Žilina: GEORG, 2014. ISBN 978-80-8154-074-5.
BECK, Thorsten a Asli DEMIRGUC-KUNT. Small and medium-size enterprises: Access to finance as a growth constraint. Journal of Banking. 2006, vol. 30, issue 11, s. 2931-2943. DOI: 10.1016/j.jbankfin.2006.05.009. Dostupné z: <http://linkinghub.elsevier.com/retrieve/pii/S0378426606000926>.
DOLEJŠOVÁ, Miroslava. Zdroje financování malých a středních podniků. 1. vyd. Bučovice: Martin Stříž, 2008, 71 s. ISBN 978-80-87106-17-4.
HARON, Hasnah, SAID, Saniza Binti, JAYARAMAN, K, ISMAIL, Ishak. Factors Influencing Small Medium Enterprises (SMES) in Obtaining Loan. International Journal of Business and Social Science. 2013, vol. 4, no. 15. ISSN:2219-1933.
MANDYSOVÁ, Ivana. Podpora podnikání v České republice a v Evropské unii. Vyd. 1. Pardubice: Univerzita Pardubice, 2009, 173 s. ISBN 978-807-3952-204.

Vedoucí diplomové práce: doc. Ing. Jaroslav Belás, Ph.D.
Ústav podnikové ekonomiky
Datum zadání diplomové práce: 16. února 2015
Termín odevzdání diplomové práce: 27. dubna 2015

Ve Zlíně dne 16. února 2015



prof. Dr. Ing. Drahomíra Pavelková
děkanka



doc. Ing. Boris Popesko, Ph.D.
ředitel ústavu

PROHLÁŠENÍ AUTORA BAKALÁŘSKÉ/DIPLOMOVÉ PRÁCE

Prohlašuji, že

- beru na vědomí, že odevzdáním diplomové/bakalářské práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby;
- beru na vědomí, že diplomová/bakalářská práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému dostupná k prezenčnímu nahlédnutí, že jeden výtisk diplomové/bakalářské práce bude uložen na elektronickém nosiči v příruční knihovně Fakulty managementu a ekonomiky Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně;
- byl/a jsem seznámen/a s tím, že na moji diplomovou/bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 2 a 3 autorského zákona mohu užít své dílo – diplomovou/bakalářskou práci nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s příjím-li tak licenční smlouva uzavřená mezi mnou a Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně s tím, že vyrovnání případného přiměřeného příspěvku na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše) bude rovněž předmětem této licenční smlouvy;
- beru na vědomí, že pokud bylo k vypracování diplomové/bakalářské práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tedy pouze k nekomerčnímu využití), nelze výsledky diplomové/bakalářské práce využít ke komerčním účelům;
- beru na vědomí, že pokud je výstupem diplomové/bakalářské práce jakýkoliv softwarový produkt, považují se za součást práce rovněž i zdrojové kódy, popř. soubory, ze kterých se projekt skládá. Neodevzdání této součásti může být důvodem k neobhájení práce.

Prohlašuji,

1. že jsem na diplomové/bakalářské práci pracoval samostatně a použitou literaturu jsem citoval. V případě publikace výsledků budu uveden jako spoluautor.
2. že odevzdaná verze diplomové/bakalářské práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

Ve Zlíně 27. 4. 2015



.....
podpis diplomanta

ABSTRAKT

Tato diplomová práce se soustředí na zlepšení podnikatelského prostředí pro malé a střední firmy ve Zlínském kraji. První část této práce se zaměřuje na teoretické poznatky v této oblasti zpracováním kritické literární rešerše. Z této rešerše je poté vytvořen dotazník pro dotazníkové šetření a analytické vyhodnocení současného stavu podnikatelského prostředí v tomto kraji. Jedná se o vlastní názory subjektů, které v tomto kraji provozují podnikatelské aktivity. Na základě analytického vyhodnocení je sestaven projekt, který navrhuje řešení pro toto konkrétní prostředí. Projekt je rozdělen na dvě dílčí části, projekt I a projekt II. Projekt I řeší alternativní možnost financování podnikatelských aktivit ve spolupráci se Zlínským krajem, projekt II se poté zabývá zviditelněním a podporou spolupráce podnikatelských subjektů v rámci Zlínského kraje.

Klíčová slova: financování, malé a střední firmy, podnik, podnikání, podnikatel, Zlínský kraj

ABSTRACT

This thesis focuses on improvement of business environment of small and middle sized companies in Zlín region. The first part of the work deals with theoretical background in this area and it is based on critical literary research. This research is used for questionnaire creation, which deals with questionnaire research and analytical evaluation of recent business background in Zlín region. Questionnaires were provided to real-life companies and entrepreneurs in the region. The project is based on analytical evaluation of provided information and it suggests a resolution. The project is also divided into two parts, the project I and the project II. The project I suggests an alternative way of financing of business activities of the subjects, in cooperation with Zlín region. The project II deals with improvement of support among business subjects in Zlín region.

Keywords: company, entrepreneur, entrepreneurship, funding, small and middle sized companies

Ráda bych poděkovala vedoucímu své diplomové práce, panu docentovi Jaroslavu Belásovi, Ph.D., za vstřícný přístup a cenné rady k vypracování této práce.

V neposlední řadě bych chtěla poděkovat především svým rodičům a blízkým, že mi umožnili studovat a sdíleli se mnou veškeré radosti i starosti, které studium na vysoké škole přináší.

OBSAH

ÚVOD	10
CÍLE A METODY ZPRACOVÁNÍ PRÁCE	12
I TEORETICKÁ ČÁST	13
1 PODNIKÁNÍ, PODNIKATEL, PODNIK	14
1.1 PODNIKÁNÍ.....	14
1.1.1 Podnikavost.....	15
1.1.2 Podnikatelské riziko.....	15
1.1.3 Bariéry podnikání.....	15
1.2 PODNIKATEL.....	16
1.3 PODNIK.....	16
1.3.1 Okolí podniku.....	16
1.3.1.1 Geografické okolí.....	17
1.3.1.2 Technologické okolí.....	17
1.3.1.3 Sociální okolí.....	17
1.3.1.4 Politické a právní okolí.....	17
1.3.1.5 Ekonomické okolí.....	18
1.3.1.6 Ekologické okolí.....	18
1.3.1.7 Etické okolí.....	18
1.3.1.8 Kulturně-historické okolí.....	18
1.3.2 Životní cyklus podniku.....	19
2 KLASIFIKACE MALÝCH A STŘEDNÍCH PODNIKŮ	21
2.1 NEZÁVISLÉ PODNIKY, PARTNERSKÉ PODNIKY A PROPOJENÉ PODNIKY.....	22
2.1.1 Nezávislý podnik.....	22
2.1.2 Partnerský podnik.....	23
2.1.3 Propojený podnik.....	23
3 VÝZNAM A PŘÍNOSY MALÝCH A STŘEDNÍCH FIREM	24
3.1 SPOLEČENSKÉ PŘÍNOSY MSP.....	24
3.2 EKONOMICKÉ PŘÍNOSY MSP.....	25
4 TYPOLOGIE PODNIKŮ DLE PRÁVNÍ FORMY	26
4.1 PODNIKY JEDNOTLIVCE.....	26
4.1.1 Živnosti ohlašovací.....	26
4.1.2 Živnosti koncesované.....	26
4.2 OSOBNÍ SPOLEČNOSTI.....	27
4.3 KAPITÁLOVÉ SPOLEČNOSTI.....	27
5 PODNIKATELSKÉ PROSTŘEDÍ	28
5.1 SILNÉ STRÁNKY.....	28
5.2 SLABÉ STRÁNKY.....	29
5.3 PŘÍLEŽITOSTI A HROZBY.....	29
5.4 KLASIFIKACE HOSPODÁŘSKÝCH ODVĚTVÍ.....	30
5.4.1 Průmysl.....	30
5.4.2 Obchod.....	31
5.4.3 Služby.....	31

5.5	FINANČNÍ KRIZE	31
6	PODPORA MSP	33
6.1	VLASTNÍ A CIZÍ ZDROJE	33
6.1.1	Bankovní produkty	33
6.2	ALTERNATIVNÍ MOŽNOSTI FINANCOVÁNÍ	33
6.2.1	Start-up	34
6.2.2	Venture Capital	34
6.2.3	Business Angel	34
6.2.4	Seed Capital	35
6.2.5	Dotace	35
6.2.6	Factoring a forfaiting	35
6.3	NEFINANČNÍ PODPORA	36
6.3.1	Podnikatelské inkubátory	36
7	LEGISLATIVA	37
7.1	FYZICKÉ OSOBY	37
7.1.1	Živnost	38
7.1.1.1	Odpovědný zástupce	38
7.2	PRÁVNICKÉ OSOBY	38
7.2.1	Společnost s ručením omezeným	38
7.2.2	Akciová společnost	39
8	SHRNUTÍ TEORETICKÉ ČÁSTI	40
II	PRAKTICKÁ ČÁST	41
9	ZLÍNSKÝ KRAJ	42
9.1	OBYVATELSTVO	43
9.2	PODNIKATELSKÉ PROSTŘEDÍ – ZÁKLADNÍ ÚDAJE	44
10	ANALÝZA PODNIKATELSKÉHO PROSTŘEDÍ MSP VE ZLÍNSKÉM KRAJI POMOCÍ DOTAZNÍKOVÉHO ŠETŘENÍ	45
11	PROJEKT ZLEPŠENÍ PODNIKATELSKÉHO PROSTŘEDÍ MSP VE ZLÍNSKÉM KRAJI – ČÁST I	53
11.1	FINANCOVÁNÍ PODNIKATELSKÉ AKTIVITY VE SPOLUPRÁCI SE ZLÍNSKÝM KRAJEM	53
11.2	AKTUÁLNÍ MOŽNOSTI FINANCOVÁNÍ PODNIKATELSKÉ AKTIVITY	53
11.3	DLUHOPISY ZLÍNSKÉHO KRAJE	54
11.4	ÚROKOVÁ SAZBA ÚVĚRU	56
11.5	ZAMĚSTNANCI A MZDOVÉ NÁKLADY	56
11.5.1	Ostatní náklady	57
11.5.2	Další kritéria pro účast v projektu	58
11.6	ČASOVÉ ETAPY PROJEKTU	58
11.7	NÁKLADOVÁ ANALÝZA PROJEKTU	59
11.8	PŘÍNOSY A RIZIKA PROJEKTU	61
11.8.1	Rizika projektu	62
12	PROJEKT ZLEPŠENÍ PODNIKATELSKÉHO PROSTŘEDÍ MSP VE ZLÍNSKÉM KRAJI – ČÁST II	64

12.1	AKTUÁLNÍ STAV V OBLASTI SPOLUPRÁCE PODNIKATELŮ VE ZK	64
12.2	ČASOVÉ ETAPY PROJEKTU II.....	65
12.3	NÁKLADOVÁ ANALÝZA	66
12.4	PŘÍNOSY A RIZIKA PROJEKTU II	67
12.4.1	Rizika projektu II	68
	ZÁVĚR	69
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY.....	70
	SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK	73
	SEZNAM OBRÁZKŮ	74
	SEZNAM TABULEK.....	76
	SEZNAM PŘÍLOH.....	77

ÚVOD

Diplomová práce se zabývá průzkumem podnikatelského prostředí v rámci Zlínského kraje. Je zaměřena především na podporu podnikání ve Zlínském kraji a také na financování podnikatelské aktivity.

Úvodní část této diplomové práce uvádí do problematiky, postupně je zde uvedeno, kdo tvoří podnikatelské prostředí, jaké jsou definice a rozdíly mezi podnikáním, podnikatelem a podnikem. S kapitolou podnikání souvisejí ještě pojmy podnikavost, podnikatelské riziko a bariéry podnikání, které jsou zde také uvedeny. U podniku je poté zásadní pro jeho existenci okolí podniku (různé faktory, které na podnik působí zevnitř nebo zvenčí) a také životní cyklus podniku.

Na tuto část navazuje klasifikace podniků. Vychází z doporučení Evropské unie, která dle obratu nebo bilanční sumy a počtu zaměstnanců rozděluje podniky na mikropodniky, malé podniky a střední podniky. Dále je zde specifikováno a vymezeno, jestli jsou podniky nezávislé, propojené nebo partnerské.

Jak velký je význam a přínos segmentu malých a středních firem do ekonomického systému, je popsáno v navazující kapitole. Pro lepší přehlednost jsou tyto přínosy malých a středních firem rozděleny na ekonomické a společenské přínosy.

Poté je zde rozepsána typologie podniků dle právních forem, toto rozdělení je primárně na fyzické osoby podnikající a právnické osoby. Tito podnikatelé působí v podnikatelském prostředí, které je následně podrobena analýze, kde jsou uvedeny silné a slabé stránky a také příležitosti a hrozby tohoto prostředí.

V rámci podpory podnikatelského prostředí ve Zlínském kraji a v něm prováděných aktivit jsou zkoumány možnosti financování. Jsou zde uvedeny následující možnosti: vlastní a cizí zdroje, poté alternativy (pokud není z blíže nespecifikovaných důvodů možné použít klasické možnosti financování).

Teoretické poznatky jsou poté podpořeny legislativním rámcem České republiky a v krátkosti shrnuty jako výstup pro praktickou část projektu.

Praktickou část uvádí popis Zlínského kraje. Jsou zde specifikovány charakteristické rysy tohoto kraje a také uvádíme jeho základní ukazatele: nezaměstnanost, průměrná hrubá měsíční mzda aj.

Analýza tohoto prostředí proběhne za pomoci dotazníkového šetření. Tato data jsou získána od subjektů, které mají své podnikatelské aktivity ve Zlínském kraji. Po vyhodnocení těchto dat je sestaven projekt zlepšení podnikatelského prostředí pro malé a střední firmy ve Zlínském kraji.

Závěrečné kapitoly této diplomové práce obsahují projekt, který je vytvořen s konkrétním řešením pro tuto problematiku.

CÍLE A METODY ZPRACOVÁNÍ PRÁCE

Hlavním cílem této diplomové práce je projekt pro zlepšení podnikatelského prostředí ve Zlínském kraji. Tento projekt má dvě dílčí části, první s názvem projekt I se zaměřuje na specifické financování podnikatelských aktivit ve Zlínském kraji. Projekt II se věnuje řešení pro podporu a propagaci podnikatelského segmentu malých a středních firem.

Výsledky dotazníkového šetření budou podrobeny analýze, výstupy budou podklady pro projektová řešení.

Pro projekty samotné bude využito časové a nákladové analýzy.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 PODNIKÁNÍ, PODNIKATEL, PODNIK

V rámci národního hospodářství můžeme sledovat hodnototvorné procesy, které jsou úzce spjaty s podnikatelskou činností. Pro svou existenci potřebuje podnikatelská činnost záze-
mí a tak vznikají instituce, které jsou této činnosti přizpůsobeny, podniky. Pro efektivní
fungování celého podnikatelského řetězce potřebujeme také osoby, které v této aktivitě
figurují – podnikatele.

Celý systém podnikání je poté kontrolován národním legislativním rámcem dané země,
na jehož území je tato činnost provozována. Při nadnárodním působení se na tuto činnost
mohou vztahovat ještě další legislativní rámce konkrétních ekonomik a zemí.

(Martinovičová, Konečný a Vavřina, 2014)

1.1 Podnikání

Termín podnikání má velmi široké pojetí. Primárně podnikání souvisí s chodem společnos-
ti a s činnostmi, které jsou nezbytné pro plynulý a efektivní chod podniku. Jedná se přede-
vším o podnikatelská rozhodnutí. Jak se uvádí v publikaci Martinovičové, Konečného
a Vavřiny (2014, s. 10): *„Nedílnou součástí podnikání jsou samozřejmě podnikatelská roz-
hodnutí o znovurozdělení disponibilních zdrojů a překonávání tradičních stereotypů,
což představuje iniciaci a zavádění nových řešení, ochotu a připravenost podnikatele pře-
vzít nevyhnutelné podnikatelské riziko spojené s možným ekonomickým úspěchem.“*

Zajímavé je také pojetí pojmu podnikání od autora Vebra, který tento pojem popisuje
ze čtyř hledisek: ekonomického, psychologického, sociologického a právního.

- Ekonomické pojetí dává termínu podnikání význam ve smyslu využití economic-
kých zdrojů a dalších aktivit tak, aby se zvýšila jejich původní hodnota – tvorba
přidané hodnoty.
- Psychologické pojetí odráží snahu a motivaci něco získat, něčeho dosáhnout, splnit
si svoji potřebu. Je to prostor pro seberealizaci, postavení se na vlastní nohy nebo
dosáhnout blahobytu.
- Sociologické pojetí je chápáno jako zaměření se na potřeby ostatních, např. tvorba
nových pracovních příležitostí a tím vznikající nová pracovní místa.
- Právní pojetí se řídí legislativními ustanoveními daných ekonomik konkrétních
států. V rámci České republiky nás bude zajímat Nový občanský zákoník (2014)
a Zákon o obchodních korporacích (2014). (Veber, 2012)

1.1.1 Podnikavost

Myšlenky, nápady a inovace, které podněcují podnikání, můžeme definovat jako podnikavost. Podnikavost je chápána jako schopnost, umění a motivace hledat nová a neotřelá řešení a příležitosti pro zabezpečení chodu podniku a podporovat jeho prosperitu. Zjednodušeně můžeme říci, že podnikání představuje praktickou realizaci podnikavosti.

(Martinovičová, Konečný a Vavřina, 2014)

Zajímavá interpretace pojmu podnikání je také v sousloví „*dosahování maxima slasti s minimem strastí*“ neboli zjednodušeně jde o nalezení nejlepšího řešení a výsledků, ale zároveň o minimalizaci souvisejícího rizika.

(Veber, 2012)

Pod tento termín můžeme také zahrnout aktivity jako hledání, objevování a využívání podnikatelských příležitostí k vyplňování mezer trhu.

(Martinovičová, Konečný a Vavřina, 2014)

1.1.2 Podnikatelské riziko

S působením v podnikatelském prostředí a vyvíjením podnikatelské aktivity v tomto prostředí, sebou nese podnikatelské riziko. Toto riziko souvisí především s rozhodováním podnikatele. Je velmi důležité, jestli podnikatel toto riziko zná, odhadne jeho pravděpodobnost a výši. Rizika, která podnikatel zná s určitou jistotou, tak můžeme říci, že se rozhoduje za jistoty. V praxi je běžné, že podnikatelé veškerá rizika neznají a nedokáží odhadnout jejich rozsah působení. Jeho rozhodování je tím pádem zatíženo nejistotou – podnikatelským rizikem.

(Veber, 2012)

1.1.3 Bariéry podnikání

Obecně můžeme bariéry podnikání definovat jako něco, co podnikající osoba nechce, neumí nebo nemůže ovlivnit při výkonu podnikatelské činnosti. Primární dělení těchto bariér je uváděno jako bariéry interní a externí.

(Veber, 2012)

- Interní bariéry jsou primárně na straně podnikatele. Jde především o osobní postoj podnikající osoby, o tom, zda nechce podnikat (demotivace, obavy z rizik u podnikání, nedostatek cílevědomosti, nechut' vést lidi), neumí podnikat (absence nápadu, know-how, nevyužití příležitostí, neztotožnění se s rolí a osobností podnikatele, nulové manažerské schopnosti) a nemůže podnikat (nedostatek potřebných zdrojů pro podnikání, neexistence vhodných prostorů, absence důvěry, podpory okolí).

- Externí bariéry zahrnují faktory, které podnikatel nemá ve své vůli a pravomoci ovlivnit. Je to především působení vnějšího okolí. Více o těchto faktorech je uvedeno v kapitole Okolí podniku. (Veber, 2012)

1.2 Podnikatel

Podnikatel je chápán jako osoba, která řídí podnikání a působí v konkrétním podniku. Obecně se dá podnikatel popsat jako osoba, která realizuje podnikatelské aktivity při existenci určitého rizika, je schopná identifikovat příležitosti, efektivně využívat vlastní i cizí zdroje, aby dosáhla vytyčených cílů. Je to iniciátor a nositel podnikání, jeho investicí jsou především myšlenky a čas, často nemalé úsilí a velká míra zodpovědnosti. (Veber, 2012)

V publikaci Martinovičové, Konečného a Vavřiny (2014) má úspěšný podnikatel v současné době následující vlastnosti: vysokou kvalifikaci a odbornou způsobilost, informovanost a systematické cílevědomé úsilí. V neposlední řadě by se mělo jednat o vůdčí osobnost, která je schopna podnik efektivně řídit a zajistit jeho prosperitu.

Veber (2012, s. 15) ještě dodává pár charakteristických rysů: *„Osoba podnikatele vyniká v umění nacházet příležitosti, vytyčovat nové cíle, v zabezpečení finančních prostředků nezbytných k podnikání, ve schopnosti organizovat podnikatelské aktivity, podstupovat rizika, má sebedůvěru, vytrvalost, dlouhodobé nasazení s schopností učit se ze zkušeností.“*

1.3 Podnik

Obecně je podnik chápán jako instituce primárně vytvořená k provozování podnikatelské činnosti. Podle Vebra (2012) jde o subjekt, který působí v daném podnikatelském prostředí a dochází v něm k přeměně vstupů na výstupy.

1.3.1 Okolí podniku

Okolí podniku výrazně ovlivňuje celý podnik. Primárně je to vše, co obklopuje podnik. Dvořáček (2012, s. 1) uvádí, že: *„Okolí je představováno silami, osobami a organismy, které působí – přímo či nepřímo – na výsledky podniku.“*

Zajímavou komparaci podnikatelského prostředí ve dvou odlišných státech popisují Beck a Demircuc-Kunt (2006). Uvádí, že ačkoliv v prvním státu jsou podniky patřící do segmentu malých a středních firem co se týče založení mladší, jejich růst je mnohem dynamičtější než u druhého státu. Druhý stát má co se týče menších podniků historii podstatně

bohatší, ale díky vlivu a strnulosti tohoto prostředí je růst MSP v této oblasti mnohem pomalejší.

Tyto síly, které působí na podnik, můžeme poté lokalizovat na vnitřní a vnější faktory podnikového okolí. Jedná se o faktory, které působí pozitivně na daný podnik, ale mohou mít i negativní vliv. Základní rozdělení těchto faktorů je dle Martinovičové, Konečného a Vavřiny (2014, s. 15) následující.

1.3.1.1 Geografické okolí

Geografické okolí je zásadní pro lokalizaci podniku a tím pádem je možné řešit logistickou stránku pro zabezpečení plynulého chodu konkrétní firmy. (Synek, 2015)

1.3.1.2 Technologické okolí

Nové technologie a inovace jsou zdrojem pro technický a technologický pokrok podniku, tyto změny mohou zásadně ovlivnit vývoj podnikání malých a středních firem.

(Synek, 2015)

1.3.1.3 Sociální okolí

Mezi zásadní protipóly v sociálním okolí podniku patří především prospěch firmy a důsledky její podnikatelské činnosti pro okolí. Jako ideální stav je uváděna situace, kdy je činnost firmy prospěšná jak podniku, tak i jeho okolí. A to je v reálném prostředí velmi obtížné. Proto převážná většina podniků volí právě mezi ekonomickou realitou a sociální odpovědností podniku.

(Synek, 2015)

1.3.1.4 Politické a právní okolí

Politické linie a legislativa mohou významně ovlivnit činnost malých a středních podniků. Už i z historie je známo několik významných událostí, které pozitivně i negativně ovlivnily další vývoj ekonomiky na území České republiky. V současnosti je nejvíce probírána otázka vlivu Evropské unie na ekonomiku České republiky a tím i na trendy podnikání malých a středních firem.

(Synek, 2015)

Co se týče právního zajištění, v rámci České republiky, je pro základní orientaci v této problematice pro firmy zásadní Zákon o obchodních korporacích (2014) a Nový občanský zákoník (2014). Existují poté různá specifika dle zaměření konkrétní firmy, které se poté podřizují dalším právním normám.

(Synek, 2015)

1.3.1.5 Ekonomické okolí

Ekonomické okolí je pro podnik velmi významné. V ekonomickém okolí podnik získává kapitál a další vstupní zdroje pro svou podnikatelskou činnost a poté je transformuje v podobě finálního výstupu, ve výrobcích nebo službách. (Synek, 2015)

Ekonomické okolí podniku je silně ovlivněno celkovou hospodářskou situací země a její dynamikou. V rámci hospodářské politiky jsou faktory, které jsou hlavními činiteli těchto změn:

- dostupnost a ceny výrobních faktorů,
- daňová zátěž podniků,
- hospodářský růst, měnový a devizový vývoj. (Synek, 2015)

V neposlední řadě tvoří ekonomické okolí i zainteresované strany. Představují je odběratelé, dodavatelé a také finanční instituce. (Synek, 2015)

1.3.1.6 Ekologické okolí

Ekologie má v posledních letech velký význam pro bezproblémové a plynulé podnikání firmy, je vyvíjen stále větší tlak na respektování tohoto faktoru. Proto se mohou vytvářet nové a nové bariéry pro podnikání, protože ekologické požadavky a normy na některé podniky mohou představovat vysokou ekonomickou zátěž. (Synek, 2015)

1.3.1.7 Etické okolí

Primárně se jedná o to, jaké konkrétní postoje by měl člověk (instituce) zaujímat. Rozlišuje se, „*co je dobré a co není*“. V realitě to poté znamená, jaké etické principy podnik dodržuje (korektní hospodářská soutěž, uvádění pravdivých a nezkrivených informací, poskytování kvalitních služeb a výrobků zákazníkovi apod.). Nejvýstižněji tuto etickou stránku popisuje Synek (2015, s. 21): „*Etické myšlení je přímočařejší a jasnější než mluva paragrafů. Nevzniká ovšem spontánně ze dne na den a v našich podmínkách je ho nutno systematicky kultivovat.*“

1.3.1.8 Kulturně-historické okolí

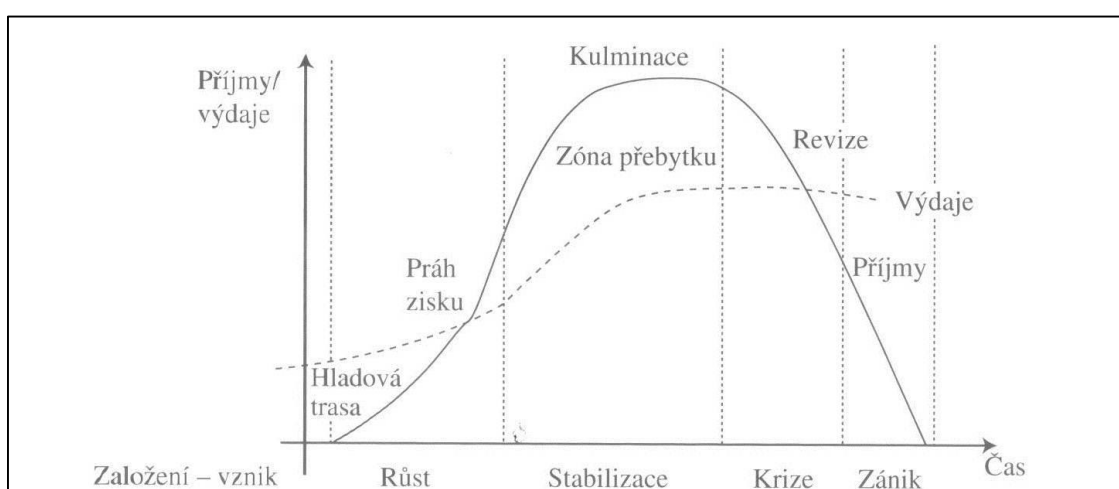
Kulturně historické okolí se tvoří mnoho let. V současnosti žijeme ve znalostní éře a velký důraz je kladen právě na správné a přesné informace. Celková vzdělanost obyvatelstva a jeho kulturní úroveň nabývá na stále se zvětšujícím významu. Je to jeden z pilířů ekono-

mického rozvoje a osvojení si nových technologií. Kulturní a vědomostní zázemí je v současnosti považováno za jednu z největších nadějí do budoucna pro moderní podniky.

(Synek, 2015)

1.3.2 Životní cyklus podniku

Každý podnik při svém působení prochází několika dílčími fázemi. Pro znázornění celého cyklu podniku použijeme schéma od autorů Millera a Friesena, které je uvedeno v publikaci Synka (2015, s. 101). Tento model odráží reprezentativní vzorek firem z USA, podle kterého je poté vytvořeno následující schéma:



Obr. 1 Znázornění životního cyklu podniku, převzato ze Synka (2015)

Jako základní fáze celého cyklu podniku jsou uvedeny:

- založení,
- růst,
- stabilizace,
- krize,
- zánik.

(Synek, 2010)

Není přitom dáno, že každý podnik musí nutně za své existence projít všemi fázemi. Primárním cílem vedoucích manažerů je totiž dotáhnout podnik do dlouhodobé provozuschopnosti. Do fáze růstu se podnik dostává po „*hladové trase*“. Hladová trasa označuje období, kdy podnik vzniká a ještě negeneruje žádné hodnoty. Zlom nastává v bodě „*práh zisku*“. Tady se podnik dostává do fáze stabilizace a začíná tvořit hodnoty. Příjmy začínají převyšovat výdaje a daný podnik se dostává do fáze „*zóna přebytku*“. Tato zóna je zásad-

ní, v této fázi zainteresované strany mají zájem setrvat co nejdéle, protože podnik roste a přináší zisk. (Synek, 2015)

Po vyčerpání všech možných kapacit podnik kulminuje. Tady je podnik na rozcestí. Pokud dokáže vnést do svého podnikání nové myšlenky, inovace, případně produkty, nadále může růst. Pokud ale nastane opačná situace, výdaje na provoz podniku opět převyšují příjmy, podnik už přestává být ziskovým a postupně se stahuje z trhu a zaniká. (Synek, 2015)

2 KLASIFIKACE MALÝCH A STŘEDNÍCH PODNIKŮ

Mezi nejčastěji používanou klasifikaci malých a středních podniků (MSP) se udává klasifikace dle doporučení Evropské unie 2003/361/ES. Tato klasifikace dělí MSP dle několika kritérií. Jedná se o tato kritéria: počet zaměstnanců, roční obrat firmy nebo její bilanční suma roční rozvahy. (Evropská komise, © 2014)

Tab. 1 Přehled kritérií pro kategorizaci malých a středních podniků, převzato z webových stránek Evropská komise (© 2014)

Kategorie podniku	Počet zaměstnanců	Obrat	nebo	Bilanční suma
Střední podnik	< 250	≤ 50 mil. EUR		≤ 43 mil. EUR
Malý podnik	< 50	≤ 10 mil. EUR		≤ 10 mil. EUR
Mikropodnik	< 10	≤ 2 mil. EUR		≤ 2 mil. EUR

Podrobnější informace o kategorizaci podniků dle doporučení EU:

- Střední podnik je definován jako podnik, který zaměstnává méně než 250 osob a jehož roční obrat nepřesahuje 50 milionů EUR nebo jehož celková roční bilanční suma nepřesahuje 43 milionů EUR.
- Malý podnik je definován jako podnik, který zaměstnává méně než 50 osob a jehož roční obrat nebo celková roční bilanční suma nepřesahuje 10 milionů EUR.
- Mikropodnik je definován jako podnik, který zaměstnává méně než 10 osob a jehož roční obrat nebo celková roční bilanční suma nepřesahuje 2 miliony EUR.

(CzechInvest, © 2014)

Toto definování mikropodniků a MSP je aktualizováno podle hospodářského vývoje od roku 1996 a podle získaných relevantních informací k tomuto klasifikování. A právě tato nová definice zahrnuje pojmy jako mikropodnik a MSP. Primárním cílem této klasifikace je poté kontrola, že podniky, které nespádají do rámce MSP a mikropodniků, nevyužívají podpůrných mechanismů specificky určených právě pro tuto ekonomickou oblast.

(Evropa, © 2015)

Primárně nás budou zajímat podniky a jejich rozdělení dle počtu zaměstnanců. Tento počet zaměstnanců odpovídá počtu ročních pracovních jednotek (RPJ). To je celkový počet osob, které byly ve sledovaném podniku zaměstnány na plná pracovní úvazek po celý sledovaný rok. Výjimky v tomto propočtu tvoří následující skupiny:

- učni nebo studenti, kteří jsou zapojeni do odborné přípravy na základě smlouvy o učňovském nebo odborném vzdělávání,
- zaměstnanci na mateřské nebo rodičovské dovolené. (CzechInvest, © 2014)

Veber (2012) tuto oblast MSP shrnuje obecně do tří intervalů dle počtu zaměstnanců. Jako důvod tohoto dělení právě dle počtu zaměstnanců uvádí, že pro ostatní ukazatele existují příliš velké diference mezi jednotlivými údaji. Rozdělení podle počtu zaměstnanců je následující:

- mikropodnik: 1 – 9 zaměstnanců,
- malý podnik: 10 -49 zaměstnanců,
- střední podnik: 50 – 249 zaměstnanců.

2.1 Nezávislé podniky, partnerské podniky a propojené podniky

V nové definici pro MSP je také jasně uvedeno, jaké jsou vztahy mezi podniky. Tento vztah je dán procentuálním podílem na základním kapitálu, hlasovacích právech nebo právu uplatňovat rozhodující vliv, který má konkrétní podnik s dalšími podniky. Jedná se buď o nezávislé podniky, partnerské podniky a propojené podniky. (Europa, © 2015)

2.1.1 Nezávislý podnik

Nezávislé podniky jsou dle webového portálu Europa (© 2015) zdaleka nejčastější. Patří sem všechny podniky, které nepatří mezi druhé dva typy (partnerské nebo propojené podniky).

Podnik je nezávislý, pokud:

- nemá podíl 25 % nebo více v jiném podniku,
- není vlastněn z 25 % či z více procent jiným podnikem ani veřejným orgánem ani společně podniky vzájemně mezi sebou propojenými, s několika výjimkami,
- nesestavuje konsolidovanou účetní závěrku a není zahrnut v účetnictví podniku, který sestavuje konsolidovanou účetní závěrku, a tudíž není propojeným podnikem.

(Europa, © 2015)

Daný podnik je stále považován za nezávislý, i když je tento 25procentní strop dosažen nebo překročen určitou kategorií investorů. Tito investoři zpravidla hrají pozitivní úlohu ve financování. Jako příklad je uváděn typ investora „*business angel*“. (Europa, © 2015)

2.1.2 Partnerský podnik

Partnerský podnik znázorňuje situaci, kterou tvoří velké finanční partnerství s dalšími podniky. I přes toto velké finanční partnerství žádný ze zainteresovaných podniků neuplatňuje přímý nebo nepřímý vliv v jiném podniku. Zjednodušeně: partnerské podniky jsou podniky, které nejsou nezávislé ani propojené. (Europa, © 2015)

Podnik je partnerem jiného podniku, pokud:

- má podíl 25 až 50 % v tomto jiném podniku,
- tento jiný podnik má podíl 25 až 50 % v žádajícím podniku,
- žádající podnik sestavuje konsolidovanou účetní závěrku, která zahrnuje tento jiný podnik, a není zahrnut v konsolidované účetní závěrce tohoto jiného podniku ani podniku, který by byl propojen. (Europa, © 2015)

2.1.3 Propojený podnik

Hospodářská situace podniků, která tvoří skupinu prostřednictvím přímého nebo nepřímého vlivu na základě většiny základního kapitálu nebo hlasovacích práv (včetně prostřednictvím dohod nebo v některých případech prostřednictvím jednotlivých akcionářů) nebo prostřednictvím schopnosti uplatňovat rozhodující vliv v podniku, se nazývá propojenými podniky. Tyto situace se vyskytují velmi zřídka a jsou diametrálně odlišné od předchozích dvou situací. Propojené podniky jsou také dle ustanovení EU sestavovat konsolidovanou účetní závěrku. (Europa, © 2015)

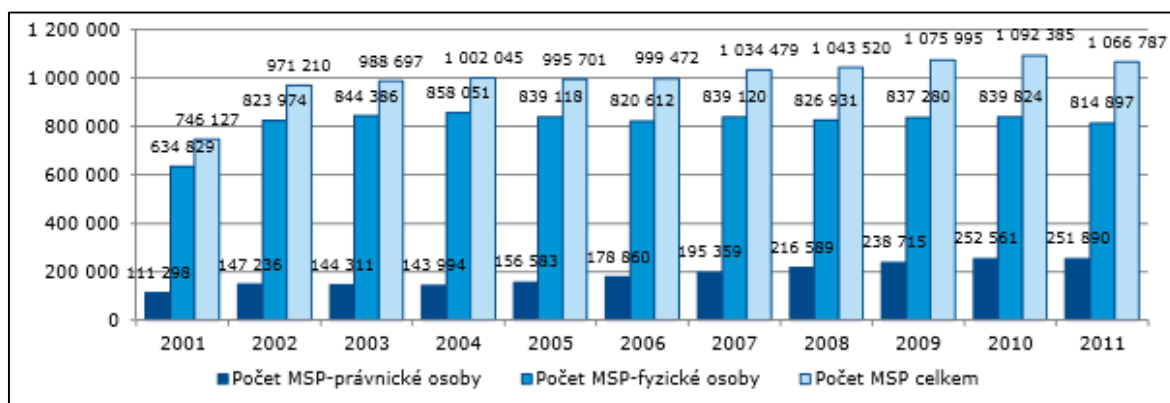
3 VÝZNAM A PŘÍNOSY MALÝCH A STŘEDNÍCH FIREM

V publikaci Beláse (2014) můžeme najít zajímavá data a informace. Uvádí, že malé a střední podniky mají významnou roli v rámci ekonomického systému. Dále přímo cituje (2014, s. 16): „Zdrojem životní síly evropského hospodářství je 23 milionů evropských malých a středních podniků, které představují více než 98 % podnikatelské sféry. Zajišťují dvě třetiny z celkového počtu pracovních poměrů v soukromé sféře a v posledních pěti letech vytvořily přibližně 80 % nových pracovních míst.“

S tímto názorem se ztotožňuje i Haron a kol. (2013), v publikovaném článku uvádějí, že malé a střední podniky jsou doslova páteří celé ekonomiky a také klíčem k ekonomickému růstu. Na druhou stranu, tento segment malých a středních firem se velmi často při své expanzi potýká s nedostatkem lidského kapitálu nebo s dostatkem finančních prostředků.

Stoupající trend v oblasti MSP lze pozorovat i z dat Ministerstva průmyslu a obchodu. V grafu níže je znázorněn vývoj MSP v letech 2001 – 2011, kde je zřejmé, že oblast malých a středních podniků má stále rostoucí trend i přes mírný pokles v roce 2011.

(MPO, ©2012)



Obr. 2 Počet subjektů MSP na trhu v letech 2001-2011, převzato z MPO (© 2012)

Jak bylo uvedeno výše, malé a střední firmy vytváří hodnoty v různých sférách v dané ekonomice. Na tyto hodnoty se tvoří různé názory a pohledy. Primárně se tyto hodnoty mohou dělit na společenské a ekonomické přínosy malých a středních firem. (Veber, 2012)

3.1 Společenské přínosy MSP

Základním přínosem malých a středních firem je garance svobody a stabilizace společnosti. Tyto MSP se starají o svobodné uplatnění občanů – podnikatelů, dodávají jim prostor

se seberealizovat v daném prostředí. Jak uvádí Veber (2012, s. 20): „ *Malí a střední podnikatelé na sebe nemohou strhnout moc, nemohou dosáhnout monopolního postavení. Jsou vlastně protipólem ekonomické i politické moci. Lidé se v těchto firmách učí přežít a učí se zodpovědnosti, protože jakýkoliv omyl pro ně znamená pád a vlastní ztrátu. Malý či střední podnikatel nemá kam uniknout, důsledky neúspěchu nese osobně.* “

MSP jsou také zástupci reprezentace místního kapitálu. Tyto podniky jsou primárně bez vlastníka se zahraniční účastí a proto veškerý prospěch z existence a aktivity této firmy zůstává v daném regionu. V dnešní době je proto možné sledovat trend, který je zaměřen na podporu právě malého a středního podnikání kvůli rozvoji regionu. Spolupráce regionu a MSP je spolu úzce spjatá. (Veber, 2012)

3.2 Ekonomické přínosy MSP

Skupiny MSP jsou mnohdy znevýhodněny v boji proti velkým korporacím, které oplývají monopolními vlastnostmi. Jejich výhodou oproti této bezrozměrné konkurenci je jejich znalost místa, kde působí, těsná vazba na region a také znalost místní poptávky a zvyků. Tyto MSP mohou rychleji reagovat právě na změny preferencí spotřebitelů, ale také snáze uplatňovat inovace. (Veber, 2012)

Právě díky své velikosti a lokalitě mohou být MSP velmi flexibilní. Trend této doby je tzv. „*lean production*“, česky zeštíhlování výroby. Tento koncept je snahou o vytvoření úspor a větší hospodárnost. Tím si zajistí tato skupina podniků mnohem individuálnější přístup, dosahuje konkurenčních cen velkých firem a má nižší kapitálovou náročnost. Ačkoli se to poté možná na první pohled nezdá, právě MSP je nedílnou součástí ekonomiky.

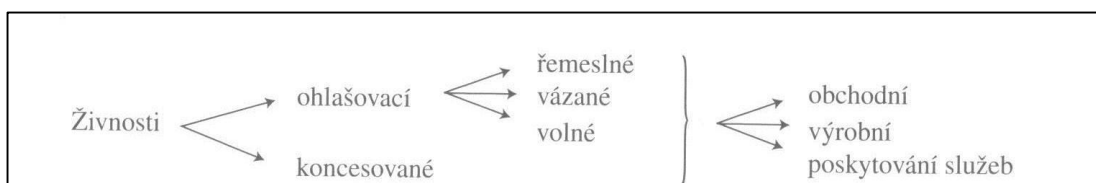
(Veber, 2012)

4 TYPOLOGIE PODNIKŮ DLE PRÁVNÍ FORMY

Nejčastější dělení podniků vychází přímo z legislativních rámců, proto je zde uvedena typologie podniků dle jejich právní normy.

4.1 Podniky jednotlivce

Jak uvádí Synek (2015) a jak plyne z nadpisu, bude se jednat o podniky, kde je vlastníkem pouze jedna osoba. Výhody při založení podniku jednotlivcem jsou nižší náročnost na kapitál a také menší regulace z pohledu státu. Nejběžnější forma pro podnik jednotlivce je živnost. Živnosti jsou poté dle odborné způsobilosti dále děleny na základě živnostenského zákona na ohlašovací a koncesované. Dle předmětu podnikání jsou řazeny mezi obchodní, výrobní nebo poskytující služby.



Obr. 3 Klasifikace živností, převzato ze Synka (2015)

4.1.1 Živnosti ohlašovací

Ohlašovací živnosti mohou být provozovány na základě ohlášení po splnění stanovených podmínek. Podle zaměření existují tyto druhy:

- řemeslné,
- vázané,
- volné.

(Synek, 2015)

4.1.2 Živnosti koncesované

Jejich provoz je uskutečněn na základě „koncese“, kterou uděluje živnostenský úřad. Koncese, neboli povolení, vyžaduje, aby měl uchazeč o tento typ živnosti požadované vzdělání, případně absolvoval speciální kurzy.

(Synek, 2015)

4.2 Osobní společnosti

Primární charakteristikou těchto společností je, že ji vlastní dvě a více osob. Tyto osoby se dělí o zisky, ale jsou také odpovědné za ztráty. Jako výhoda je uváděna míra překonávání kapitálové náročnosti oproti podniku jednotlivce a jeho kvalifikační možnosti. Funkčnost osobní společnosti závisí i na vzájemném vztahu obchodních partnerů. V České republice jsou v současnosti za osobní společnosti považovány tyto typy: veřejná obchodní společnost a komanditní společnost. (Synek, 2015)

4.3 Kapitálové společnosti

Nejtypičtějším rysem tohoto typu společnosti je kapitálová účast společníků. Společníci také ručí svými závazky do výše vkladu. Formy kapitálových společností v České republice jsou: společnost s ručením omezeným a akciová společnost. (Synek, 2015)



Obr. 4 Typologie podniků v České republice dle právní formy, převzato ze Synka (2015)

V České republice jsou také zastoupeny další formy podniků, které jsou uvedeny také ve schématu výše. Pro úplnost typologie se jedná o následující formy: družstva, evropské společnosti a sdružení, veřejné (státní) podniky a neziskové organizace. (Synek, 2015)

5 PODNIKATELSKÉ PROSTŘEDÍ

Detailní průzkum podnikatelského prostředí popisuje MPO (© 2012) v Konceptu podpory malých a středních podnikatelů na období let 2014 – 2020. Výsledky tohoto průzkumu jsou uspořádány do SWOT analýzy dle jednotlivých kritérií: silné a slabé stránky, příležitosti, hrozby.

5.1 Silné stránky

Jako silné stránky je v tabulce níže uvedeno velké množství argumentů. Pokud bychom je sumarizovaly, tak nám vychází, že skupina MSP je velmi flexibilní a rychlá v reakci na změny trhu a také na změny preferencí zákazníků. Díky rychlé akceptaci změn u tohoto segmentu má také velký význam inovační politika a podpora vědy a výzkumu.

Expanze MSP dává také značné množství pracovních příležitostí a vytváří ročně nemalý počet pracovních míst. Významnou vlastností malých a středních podniků je úzká provázanost se zainteresovanými stranami; MSP mohou mít daleko individuálnější přístup.

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> • Pružnost reakce na vývoj na trhu, znalost lokálních trhů či potřeb zákazníků; • Relativní pružnost, rychlost odezvy (včetně vzniku a zániku firmy) na změny podmínek; • Zvyšující se počet MSP orientovaných na inovace; • Vytváření pracovních míst; • Přípustivost pracovní síly; • Vysoká schopnost absorpce pracovní síly díky pružnosti; • Schopnost vyplnit mezeru ve struktuře obchodních vztahů mezi velkými podniky (role subdodavatele); • Vysoká motivace k výkonu u vlastníků firem; • Schopnost produkovat kvalitní výrobky; • Inovační potenciál; • Relativně nízké náklady na řízení a nižší míra byrokracie; • Finanční nenáročnost založení zejména menších firem; • Úzká provázanost s konkrétním regionem – vazby na zákazníky, dodavatele, úřady atd. 	<ul style="list-style-type: none"> • Nedostatečná kapitálová vybavenost, zejména malých a drobných podnikatelů a samostatně podnikajících fyzických osob; • Obtížnější a nákladnější přístup ke kapitálu, informacím a znalostem; • Komplikace při získávání bankovních úvěrů; • Slabý důraz na marketing z důvodů omezených financí, schopností či znalostí; • Omezené finanční prostředky na technické vybavení podniků; • Nedostatečná ochrana práv duševního vlastnictví; • Převaha výroby s malou přidanou hodnotou; • Nedostatečný důraz na rozvoj lidských zdrojů (další profesní vzdělávání); • Nedostatečné manažerské dovednosti a netechnické kompetence; • Menší schopnost eliminovat důsledky výkyvů vnějších vlivů v počátečním stadiu svého vývoje (startu); • Nedostatečná spolupráce mezi MSP; • Malá úspěšnost MSP v rámci veřejných zakázek; • Relativně vysoká závislost na zákaznících a dodavatelích (slabší vyjednávací pozice);

Obr. 5 SWOT analýza prostředí MSP – silné a slabé stránky, převzato z MPO (© 2012)

5.2 Slabé stránky

Velikostně menší podniky se mohou potýkat s nižší kapitálovou vybaveností a také velmi omezeným přístupem k informacím a datům. Kvůli své velikosti se může skupina MSP setkat také s překážkami v oblasti financování a získání potřebných bankovních úvěrů.

Provázanost a sepiatost MSP nemusí být jenom pozitivem. Tako úzká spolupráce se zákazníky a dodavateli sebou může přinášet i podstatnou závislost na těchto partnerech.

5.3 Příležitosti a hrozby

Oblast MSP má v sobě velký potenciál. Příležitosti jsou hledány především v inovacích, rozvoji a dalším vzděláváním. Velkou výzvou je i restrukturalizace nové podnikatelské struktury.

Na druhou stranu, hrozby jdou v souladu s příležitostmi. Rozvoj MSP sebou může tímto tempem přinést nedostatek kvalifikovaných pracovních sil, administrativní zátěž a další omezení ze strany legislativy a státu.

Příležitosti	Hrozby
<ul style="list-style-type: none"> • Rozvoj obchodu – expanze na zahraniční trhy; • Zavádění nových výrobků a služeb na základě nových technologií a znalostí; • Benefity vyplývající ze síťování podniků (klastry) včetně navázání spolupráce se zahraničními obchodními partnery a výzkumnými organizacemi; • Široká nabídka podpůrných programů pro MSP; • Rozvoj výzkumu, vývoje a inovací ve prospěch MSP; • Spolupráce MSP a výzkumných organizací; • Zvýšení komercializace výsledků VaV; • Zvýšení patentové aktivity MSP; • Rozvoj technických a netechnických inovací v MSP; • Investice do technologického a laboratorního vybavení; • Rozvoj podnikového vzdělávání a rozvoj klíčových dovedností včetně rozvoje vzdělávání pro internacionalizaci; • Podnikání v high-tech oborech; • Budování nové podnikatelské infrastruktury včetně zázemí pro podnikové školení (školicí střediska); 	<ul style="list-style-type: none"> • Nedostatek kvalifikovaných pracovních sil v technických oborech; • Vysoká konkurence; • Administrativní zátěž podnikání v ČR; • Legislativní omezení; • Technické a technologické zaostávání podniků; • Malá aktivita v oblasti ochrany duševního vlastnictví; • Nenalezení nových obchodních partnerů a trhů, zejména zahraničních; • Spoléhání se na konkurenční výhodu založenou na faktorech (levná pracovní síla) či efektivnosti; • Neschopnost upgradu MSP na kvalitativně vyšší úroveň podnikání (konkurenceschopnost založená na inovacích a znalostech); • Nedostatečné investiční aktivity MSP v porovnání s velkými společnostmi; • Spoléhání se pouze na vlastní kompetence a nedůvěra v přínosy ze spolupráce, ať už mezi podniky či s výzkumnými organizacemi; • Nižší vlastní kompetence při psaní business plánů (jak pro sebe, tak pro investory).

Obr. 6 Analýza prostředí MSP – příležitosti a hrozby, převzato z MPO (© 2012)

5.4 Klasifikace hospodářských odvětví

V tabulce níže jsou souhrnná data a ukazatele pro jednotlivá odvětví dle rozdělení NACE. Jak je vidět, v roce 2011 v oblasti MSP aktivně působilo celkem 1 066 784 subjektů. Tento segment zaměstnával celkem 1 856 tisíc zaměstnanců, což je nemalý podíl pro ekonomicky aktivní obyvatelstvo. (MPO, © 2012)

Tab. 2 Přehled ukazatelů pro jednotlivá odvětví – rok 2011, převzato z MPO
(© 2012)

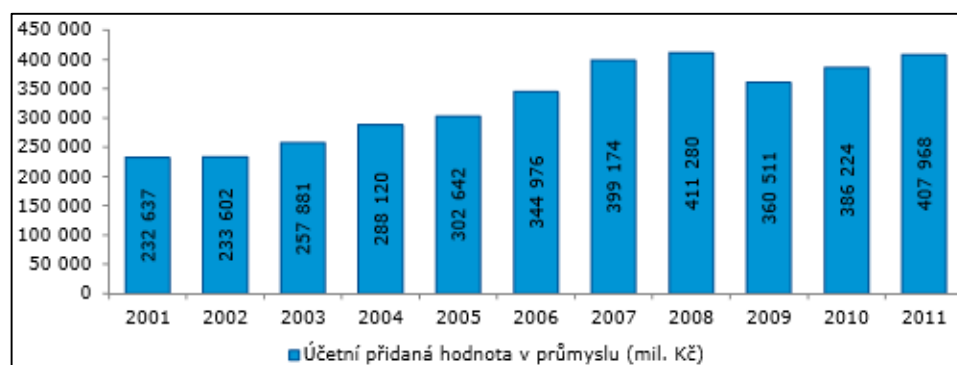
	Kategorie NACE	Ukazatel				
		počet aktivních subjektů	počet zaměstnanců (tis. osob)	výkony (mil. Kč)	účetní přidaná hodnota (mil. Kč)	investice celkem (hmotné a nehmotné, vč. pozemků) mil. Kč
zemědělství, lesnictví, rybářství	A	1 461	69	101 924	29 850	16 769
průmysl	B+C+D+E	173 292	598	1 514 756	407 968	121 534
stavebnictví	F	162 099	199	528 206	129 186	32 184
obchod	G	227 184	367	563 952	247 370	40 765
doprava a skladování	H	37 721	99	254 283	65 704	17 165
ubytování, stravování a pohostinství	I	55 918	97	101 696	34 770	4 672
informační a komunikační činnosti	J	34 818	53	142 260	57 512	8 804
peněžnictví a pojištnictví	K	25 601	18	42 321	29 641	9 968
ostatní služby	L-S	348 760	356	815 398	340 296	87 426
Celkem		1 066 784	1 856	4 064 795	1 342 297	339 288

Jednotlivé kategorie můžeme poté sumarizovat do tří celků: průmysl, obchod a služby.

5.4.1 Průmysl

Průmysl patří k neodmyslitelné větvi ekonomiky České republiky. Podle dat, které v Koncepti pro podporu MSP uveřejnilo Ministerstvo průmyslu a obchodu, je vidět, že i přes menší výkyvy má tato oblast rostoucí trend. Pro další vývoj této oblasti v malých a středních podnicích budou stěžejní nové technologie a inovace. Nemalý význam je v současnosti přikládán i ekologickým dopadům průmyslové výroby na životní prostředí.

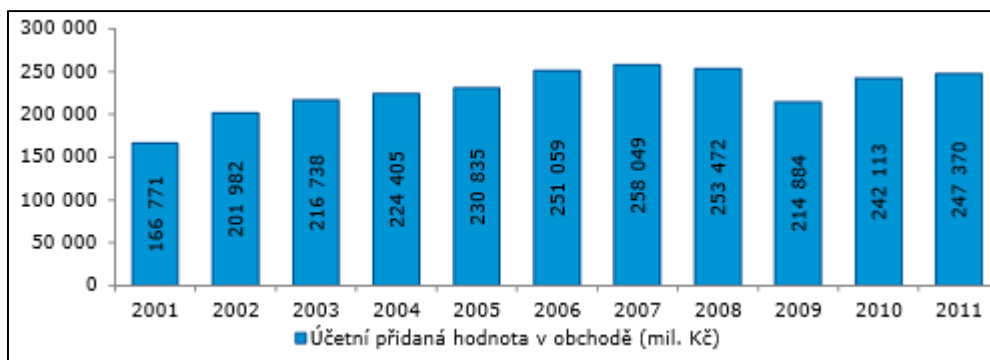
Tab. 3 Účetní přidaná hodnota – průmysl, převzato z MPO (© 2012)



5.4.2 Obchod

Oblast obchodu zaznamenala v roce 2009 větší propad. Tento pokles přidané hodnoty může být reakcí na ekonomickou krizi, která postihla méně či více každou ekonomickou oblast. Ekonomická krize způsobila, že spotřebitelé omezili své výdaje a poptávka po zboží poklesla. Jakmile nejhorší část krize pominula, obchod nabral zase stoupající trend.

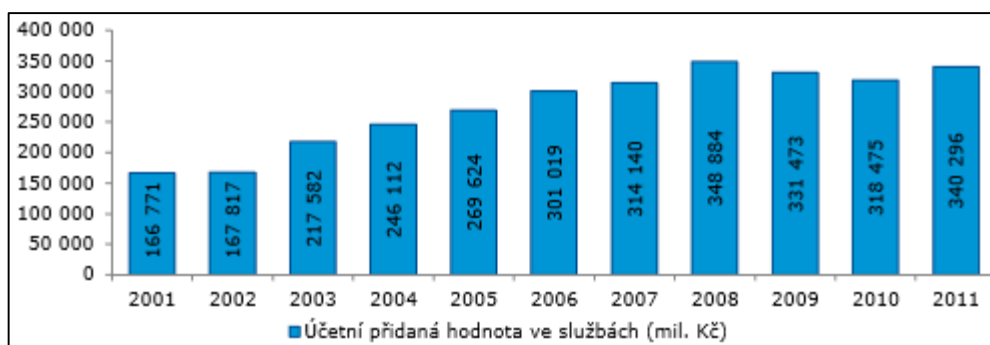
Tab. 4 Účetní přidaná hodnota – obchod, převzato z MPO (© 2012)



5.4.3 Služby

V tabulce níže je znázorněný vývoj služeb. Od roku 2001 se držel stále rostoucí trend, zakolísání přišlo až s roky 2009 a 2010. U služeb je také znatelný propad, ale je mnohem mělký než např. u obchodu. Reakce trhu v oblasti služeb na změnu ekonomických podmínek je méně elastická. O co méně je elastická, o to delší byl interval propadu, tj. období 2009 – 2010, stoupající trend je pozorován opět v roce 2011.

Tab. 5 Účetní přidaná hodnota – služby, převzato z MPO (© 2012)



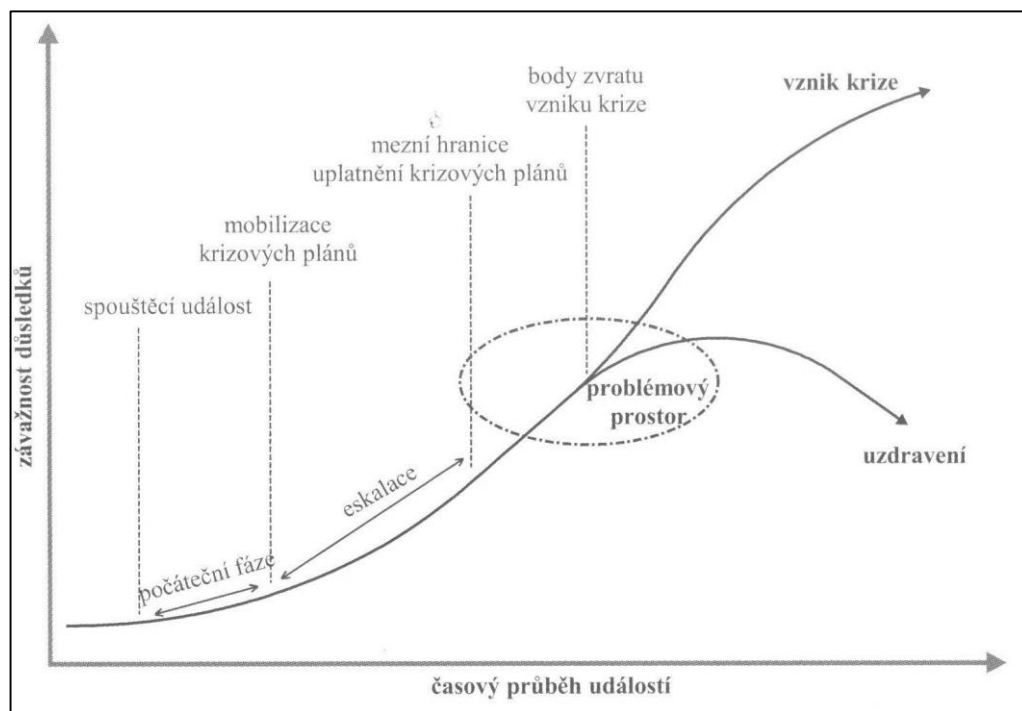
5.5 Finanční krize

Slovo „krize“ bylo používáno již ve starověkém Řecku. Tímto slovem byla označována chvíle, kdy bylo nutné přijmout rozhodnutí. Samostatný pojem „krize“ se obecně dá ozna-

čit jako závažný problém nebo situace, která sebou přináší značné materiální i nemateriální škody. (Mikušová, 2014)

V současnosti se v podnikové oblasti definice tohoto stavu stále mění, podle toho, jak se mění metodiky, které čelí proti této situaci. Obecně se uvádí, že krize je vnímána negativně, jako rozvrácení, které vyžaduje urgentní rozhodnutí a jejich aplikaci k ozdravení a přebudování napadeného systému. Na druhou stranu, právě změna ekonomických podmínek sebou může přinést novátorské myšlenky a otevřít nové příležitosti. Tato změna je poté vnímána jako bod zvratu a prostor pro nové příležitosti. (Mikušová, 2014)

Zajímavý pohled na finanční krizi a její dopad na malé a střední podniky je uveden v publikaci Vojíka (2010), který zde uvádí, že MSP mají nezastupitelnou roli nejen na úrovni národní, ale i nadnárodní ekonomiky. Celosvětová krize měla dle názoru tohoto autora daleko silnější a drtivější dopad na velké korporace.



Obr. 7 Jednotlivá stádia krize a její vývoj, převzato z Mikušové (2014)

Jak je vidět z grafu výše, celá krize má několik fází. Startuje počáteční fází, kdy je identifikován konkrétní spouštěcí faktor. Tento faktor uvede do běhu sled dalších událostí, které podněcují vznik krizových podmínek. Tato situace eskaluje v bodě zvratu. Ten je rozhodujícím milníkem, jak dokáže krizový management zareagovat. Pokud je reakce dostatečná, nastává pozitivně vnímaná situace – uzdravení. Jestliže tato reakce z určitého důvodu neproběhne, krize propuká v plné síle. (Mikušová, 2014)

6 PODPORA MSP

Podpora malých a středních firem v konkrétní oblasti stále nabývá na svém významu. Významným přelomem byla finanční krize, která způsobila velké komplikace především u velkých podniků. Jak se totiž s odstupem času ukázalo, MSP jsou více flexibilní a lépe a rychleji dokáží reagovat na změny trhu.

6.1 Vlastní a cizí zdroje

V rámci financování podnikatelské činnosti používají podnikatelé dva zdroje financování, vlastní a cizí zdroje. Vlastní zdroje jsou prostředky, které podnikatel získal podnikatelskou či jinou činností a vkládá je do podniku se záměrem dalšího zhodnocení.

Cizí zdroje jsou podstatně širším spektrem možností pro financování podnikatelské aktivity. Existují různé varianty, které podnikající osoba může kombinovat.

6.1.1 Bankovní produkty

Nejběžnějším cizím zdrojem podniku jsou bankovní produkty, zejména bankovní úvěry. Tyto úvěry poskytují bankovní instituce za určitou cenu, úrokovou sazbu. Jako velká nevýhoda v těchto bankovních produktech je vnímána nulová historie potenciálního uchazeče o úvěr. Může nastat situace, že díky nulové historii je takový klient neúvěrovatelný a pak je třeba vyhledat pro financování podnikatelských aktivit alternativy. V podnikatelském prostředí existují následující druhy úvěrů:

- provozní a obrátový kontokorent,
- investiční úvěr účelový/neúčelový,
- hypoteční komerční úvěr.

(Belás, 2013)

V praxi je také obvykle vyžadováno zajištění úvěru. Pro zajištění se nejčastěji využívají (dle typu konkrétního bankovního produktu): blankosměnky nebo nemovitost.

6.2 Alternativní možnosti financování

Především začínající podnikatelé bez historie jsou postaveni před následující otázkou: „*Jak získám nejen finanční prostředky pro své podnikatelské aktivity?*“ Jako odpověď na tuto otázku vznikly postupně různé alternativní možnosti financování podnikatelských záměrů a začínajících firem.

6.2.1 Start-up

Koncept start-up je projekt, který má jediný cíl – vznik firmy. Tento koncept je nejčastěji využíván v oblasti informačních a komunikačních technologií. Podstatou start-upu je nová myšlenka, nápad nebo inovace, které mají naději stát se opravdovým businessem a být podnikatelsky úspěšné. Pro start-upy je typické, že mají nízké požadavky na vstupní kapitál a počáteční investice, je zde ale vyšší rizikovost než u klasicky vznikajících společností. Toto riziko je v případě úspěšnosti start-upu kompenzováno vyšší návratností investovaných prostředků. (Slavík, 2013)

Start-upy jsou pro svou rizikovost málo atraktivní pro klasické financování (např. bankovní produkty). Pro financování těchto projektů jsou nejčastěji využívány právě vlastní zdroje zakladatelů start-upů nebo osob s nimi spřízněných. Tyto osoby jsou v současnosti s nadsázkou označovány jako „FFF (*families, friends and fools*)“, neboli rodina, přátelé a pak také osoby, kterým se daný koncept start-up líbí a chtějí jej konkrétním způsobem podpořit. (Slavík, 2013)

6.2.2 Venture Capital

Pojem „*Venture Capital*“ je do češtiny volně překládán jako rizikový kapitál. V podstatě se jedná o situaci, kdy se objeví investor. Tento investor má zájem financovat primárně rozvoj konkrétní firmy, tato investice je často spojena také s velkým rizikem. Venture Capital představuje disponibilní prostředky jak pro nové projekty, tak už existující a fungující firmy, není primárně určen jen pro „nováčky“ v oboru. (Slavík, 2013)

Investor, který se rozhodne poskytnout Venture Capital funguje na tomto principu:

- vyhledá firmu s inovační myšlenkou, poskytne potřebný kapitál pro uskutečnění této myšlenky,
- během procesu může tuto firmu kontrolovat, radit a podporovat zhodnocení tohoto záměru,
- ve finální části zpravidla vystoupí jako investor a svůj podíl odprodá.

(Slavík, 2013)

6.2.3 Business Angel

„*Business Angel*“ je takovým doplňujícím faktorem mezi možnostmi financování v podobě start-upu a Venture Capital. Pro investora s rysy Business Angel je charakteris-

tické především to, že má znalosti v oboru, kde má záměr uskutečnit svoji investici. Do projektu zasahuje mnohem více než je tomu u investora s Venture Capital. Můžeme říct, že neinvestuje jenom do neotřelého nápadu, ale i do lidí. Investor typu Business Angel také zůstává dlouhodobě zainteresovanou osobou v této firmě a neprobíhá zde zpětný prodej jeho podílu. (Slavík, 2013)

6.2.4 Seed Capital

Doplněk k variantě Venture Capital. „*Seed Capital*“ neboli „zárodečný kapitál“ je používán pro fáze, kdy ještě projekt ani nemusí existovat. Používá se proto především na průzkum trhu a konkurenčního prostředí nebo vývoj produktu či služby. Je proto spojen s nejvyšším rizikem a také nejmenším objemem investovaných prostředků.

(Slavík, 2013)

6.2.5 Dotace

Dotace představuje určité množství finančních prostředků, které jsou nejčastěji čerpány ze státního rozpočtu. Dotace nemusí být stanovena na konkrétní účel. Pokud bychom dotaci specifikovali blíže, tak tento program je nazýván dotací, pokud jím financujeme 80% a více investičních nákladů projektu. (DotaceOnline, © 2015)

Přesněji, dle Ministerstva financí ČR (© 2005-2013) je dotace: „*Nenárokový transfer, který poskytuje vláda vybraným podnikům a jehož velikost se určuje na základě úrovně produkce nebo činnosti či na základě množství a hodnoty vyprodukovaného zboží a služeb.*“

6.2.6 Faktoring a forfaiting

Faktoring ve své podstatě představuje možnost krátkodobého financování podniku. Spočívá v odkupu krátkodobých pohledávek z obchodního styku před dobou jejich splatnosti. Jak uvádí Belás (2013), faktoring je ve své podstatě nezabezpečený úvěr, u kterého je doba splatnosti mezi 30 – 180 dny.

Forfaiting se používá pro střednědobé a dlouhodobé pohledávky. Jeho princip spočívá v odkupu těchto pohledávek bankou bez zpětného postihu dodavatele. Je určen jak pro tuzemský tak i pro zahraniční platební styk. U tohoto typu financování můžeme uvést dobu splatnosti od jednoho roku po dobu až sedmi let. (Belás, 2013)

6.3 Nefinanční podpora

Nejen začínající podnikatelé potřebují pro svou podnikatelskou aktivitu pouze finance. V dnešní době jsou také do popředí stavěny správné a relevantní informace. Tyto informace mohou podnikatelé získat a sdílet v různých spolecích a asociacích. Níže je uveden zástupce této podpory.

6.3.1 Podnikatelské inkubátory

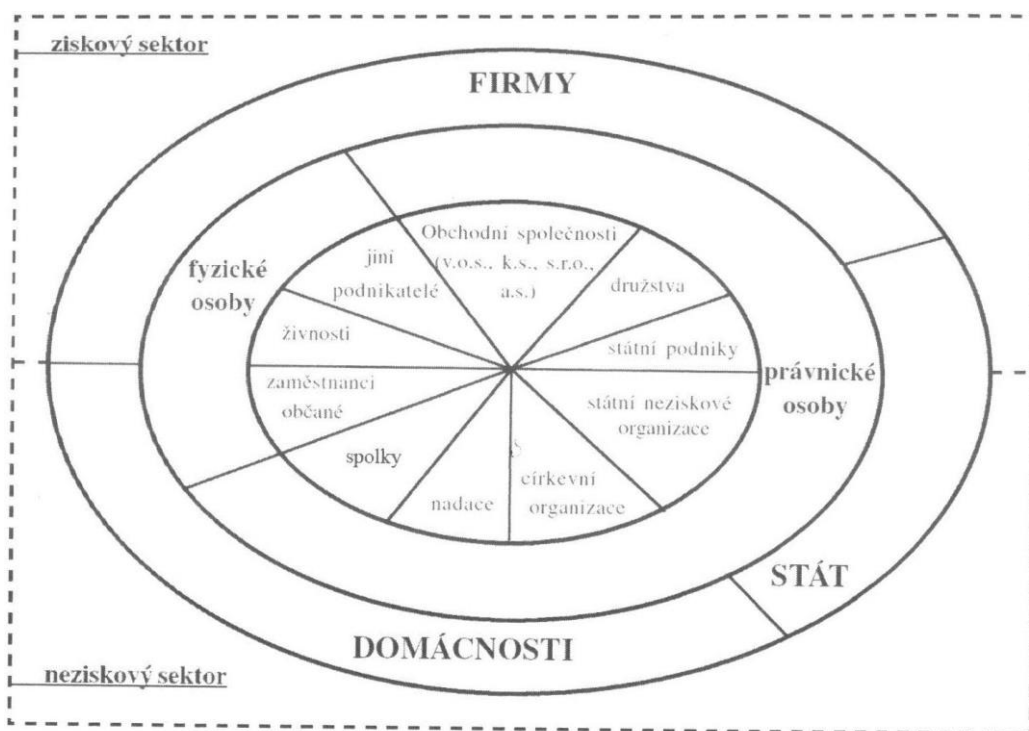
V současnosti velmi atraktivní a stále zajímavější cesta, jak získat informace pro své podnikání. V podnikatelských inkubátorech se scházejí jako noví, tak už zkušení podnikatelé. V těchto centrech jsou pořádány různé workshopy a přednášky, kde se dají získat aktuální informace o podnikatelském prostředí.

Tato centra existují pod záštitou univerzit, měst, případně firem a jejich provoz je z velké části financován prostředky z veřejných zdrojů. (Vojík, 2010)

Cílem podnikatelského inkubátoru je tedy vychovat nové podnikatele, pomoci jim se osamostatnit. Jako velká výhoda těchto inkubátorů je vnímána centralizace a koncentrace jednotlivých služeb „*pod jednou střechou*“. (Vojík, 2010)

7 LEGISLATIVA

Podle Švarcové (2014) můžeme subjekty národního hospodářství rozdělit na ziskový a neziskový sektor.



Obr. 8 Grafické znázornění subjektů národního hospodářství, převzato ze Švarcové (2014)

Autorka této publikace uvádí rozdělení dle Nového občanského zákoníku (2014) a Zákona o obchodních korporacích (2014). Na tyto legislativní rámce navazuje rozdělení na fyzické osoby a právnické osoby.

7.1 Fyzické osoby

Švarcová (2014) rozděluje fyzické osoby jako: podnikatele, zaměstnance a spotřebitele. Podnikatelé provozují podnikatelskou činnost na základě živnostenského oprávnění dle živnostenského zákona, případně na základě jiného oprávnění než živnostenského.

- Zaměstnanci vstupují do pracovněprávních vztahů se svými zaměstnavateli, stěžejní je pro ně Zákoník práce.
- Spotřebitel je každý, kdo mimo svou podnikatelskou činnost či pracovněprávní vztah uzavírá smlouvu s podnikatelem. (Švarcová, 2014)

Dále, pokud není fyzická osoba zapsaná v obchodním rejstříku, tak je povinna právní úkony činit pod svým jménem a příjmením. Proto firmou fyzické osoby je její jméno a příjme-

ní, přičemž firma nesmí být zaměnitelná s firmou jiného podnikatele. Totéž platí i pro právnické osoby, musí být jednoznačně identifikovatelná. (Švarcová, 2014)

7.1.1 Živnost

Jak již bylo zmíněno, živnost je soustavná činnost provozovaná samostatně, vlastním jménem, na vlastní zodpovědnost, za účelem dosažení zisku a za podmínek stanovených zákonem č. 455/1991 Sb. o živnostenském podnikání, který byl naposledy novelizován roku 2014 dle Nového občanského zákoníku (2014). (Švarcová, 2014)

7.1.1.1 Odpovědný zástupce

Podnikatel může rozhodnout, jestli bude svou živnost provozovat sám, nebo prostřednictvím odpovědného zástupce. V publikaci Švarcové (2014, s. 58) je odpovědný zástupce definován jako: „Fyzická osoba ustanovená podnikatelem, která odpovídá za řádný provoz živnosti a dodržování živnostenskoprávních předpisů a která je obvykle v pracovně právním neb jiném vztahu k podnikateli.“

7.2 Právnické osoby

Pokud budeme vycházet ze schématu výše, tak nás bude zajímat blíže ziskový sektor právnických osob. Jedná se o obchodní společnosti (veřejná obchodní společnost, komanditní společnost, společnost s ručením omezeným, akciová společnost, evropská společnost a evropské hospodářské zájmové sdružení), družstva a evropská družstevní společnost.

(Zákon o obchodních korporacích, 2014)

Firmou právnické osoby je jméno, pod kterým je zapsána v obchodním rejstříku. Navíc, oproti fyzickým osobám, je součástí firem právnických osob i dodatek, který označuje již výše zmíněnou právní formu. (Švarcová, 2014)

Nejběžnější formou právnických osob jsou poté společnosti s ručením omezeným a akciové společnosti.

7.2.1 Společnost s ručením omezeným

Dle Zákonu o obchodních korporacích (2014), §132 je společnost s ručením omezeným: „Společnost, za jejíž dluhy ručí společníci společně a nerozdílně do výše, v jaké nesplnili vkladové povinnosti podle stavu zapsaného v obchodním rejstříku v době, kdy byli věřitelem vyzváni k plnění.“

Tato firma obsahuje označení „společnost s ručením omezeným“, které může být nahrazeno zkratkou „spol. s r.o.“ nebo „s.r.o.“. (Zákon o obchodních korporacích, 2014)

Společnost může být založena jednou nebo více osobami. Základní kapitál společnosti je tvořen vklady společníků, kteří ručí za své závazky omezeně (pouze do výše nesplacených vkladů zapsaných do obchodního rejstříku). Hodnota základního kapitálu je minimálně 1 Kč. Legislativně je vše ošetřeno společenskou smlouvou.

(Švarcová, 2014; Zákon o obchodních korporacích, 2014)

7.2.2 Akciová společnost

V Zákonu o obchodních korporacích (2014) se uvádí: „*Akciovou společností je společnost, jejíž základní kapitál je rozvržen na určitý počet akcií. Firma obsahuje označení „akciová společnost“, které může být nahrazeno zkratkou „akc. spol.“ nebo „a.s.“*

Primárně akciová společnost tvoří základní kapitál, který je rozvržen na určitý počet akcií. K založení akciových společností se vyžaduje přijetí stanov. Základní kapitál může být vyjádřen v českých korunách, ale pokud společnost vede účetnictví v eurech, může jej vyjadřovat i v eurech. Výše základního kapitálu je minimálně 2 miliony korun českých nebo ekvivalent v eurech, tj. 80 000 eur.

(Švarcová, 2014; Zákon o obchodních korporacích, 2014)

Založení akciové společnosti je účinné, pokud splatí každý zakladatel alespoň 30% jmenovité nebo účetní hodnoty upsaných akcií.

8 SHRNU TÍ TEORETICKÉ ČÁSTI

V rámci teoretické části bylo uvedeno, co je to podnikání, kdo tyto podnikatelské aktivity vykonává a v jaké místě. Co se týče podniků, byla zde uvedena jejich klasifikace a další faktory, které ovlivňují jejich postavení na trhu.

V této diplomové práci je také specifikováno, proč je segment malých a středních podniků tak významný pro celou ekonomiku České republiky. Jejich význam je především ve společenské a ekonomické sféře.

Typologie podniků je podstatná především pro jejich rozdělení dle legislativních rámců daných ekonomik. V České republice jsou podstatné především tyto legislativní zdroje: Nový občanský zákoník a Zákon o obchodních korporacích.

Malý a střední podnik potřebuje pro svou podnikatelskou aktivitu finanční zdroje. V současnosti existuje několik možností a alternativ, jak tuto podnikatelskou činnost zafinancovat.

Výše uvedené poznatky jsou důležitými pro další část diplomové práce – praktickou část. V teoretické části byly uvedeny relevantní informace, z kterých je čerpáno v navazujících kapitolách.

II. PRAKTICKÁ ČÁST

9 ZLÍNSKÝ KRAJ

Dle oficiálních stránek Zlínského kraje (© 2013) je vznik tohoto územně samosprávného celku datován: „Zlínský kraj vznikl k 1. lednu 2000 v rámci reformy veřejné správy podle ústavního zákona č. 347/1997 Sb., o vytvoření vyšších územních samosprávných celků. Z hlediska spádovosti území i dějin samosprávy nebyl ovšem nově vzniklý kraj územím vytvořeným uměle a bez historické návaznosti.“

Zlínský kraj je jedním ze 14 územně samosprávních celků České republiky. Tento kraj je tvořen následujícími okresy: Zlín, Uherské Hradiště, Kroměříž a Vsetín. Celková rozloha Zlínského kraje je 3 963 km² a to jej řadí na čtvrté místo mezi nejmenšími kraji tohoto státu. (Zlínský kraj, © 2013)

Jeho rozloha pokrývá východní část střední Moravy a na východě tvoří hranici se Slovenskem. Jihozápadní část sousedí s Jihomoravským krajem, na severozápadě s Olomouckým krajem a severním sousedem je Moravskoslezský kraj. (Zlínský kraj, © 2013)



Obr. 9 Mapa Zlínského kraje, převzato z webových stránek Topograf (© 2006)

Ve Zlínském kraji je celkem 307 obcí, z toho je 30 měst. Nejvýznamnějším bodem je aglomerace Zlín-Otrokovice-Napajedla, která čítá přes 100 000 obyvatel a je v ní soustředěno velké procento průmyslu. (Zlínský kraj, © 2013)

Krajina tohoto kraje má členitý, spíše kopcovitý charakter, který tvoří pohoří Beskydy a Bílé Karpaty. Toto krajinné rozdělení také určuje charakter a intenzitu využití území Zlínského kraje. Z celkové výměry tohoto kraje je 50% zemědělské půdy a 40% lesní půdy. (Zlínský kraj, © 2013)

9.1 Obyvatelstvo

Zlínský kraj má aktuálně 585 261 obyvatel. Hustota zalidnění tohoto kraje je 148 obyvatel/km². Tento údaj je porovnání s republikovým průměrem výrazně vyšší (133 obyvatel/km²). Co se týče demografického hlediska, Zlínský kraj se potýká s celorepublikovým trendem, tj. nárůst obyvatel poproduktivního věku. I přes tento trend je celkově věková struktura obyvatelstva v tomto kraji ekonomicky stále příznivá. (Zlínský kraj, © 2013)

Tab. 6 Základní přehled údajů o obyvatelstvu, rok 2014, vlastní zpracování z dat ČSÚ (© 2015)

2014					
OBYVATELSTVO	měřicí jednotka	4. čtvrtletí		od počátku roku	
		absolutně	index 2013/2014	absolutně	index 2013/2014
živě narození	osoby	1 407	106,0	5 599	100,3
zemřelí	osoby	1 612	107,6	6 120	96,3
přistěhovalí	osoby	680	90,7	3 241	104,5
vystěhovalí	osoby	797	94,3	3 758	100,9
počet obyvatel	osoby	x	x	585 261	99,8

Pokud bychom se podívali na zaměstnanost tohoto obyvatelstva, tak v roce 2014 bylo ve Zlínském kraji ekonomicky aktivních 274 000 osob, z toho je 42 400 podnikajících. Průměrná hrubá mzda těchto pracujících obyvatel byla v posledním čtvrtletí roku 2014 celkem 24 289 Kč, což je oproti roku 2013 nárůst o 3,6%.

Tab. 7 Zaměstnanost, průměrná hrubá mzda a nezaměstnanost v roce 2014 ve Zlínském kraji, vlastní zpracování z dat ČSÚ (© 2015)

2014					
ZAMĚŠTNANOST, NĚZAMĚŠTNANOST, PRŮMĚRNÁ MZDA	měřicí jednotka	4. čtvrtletí		od počátku roku	
		absolutně	index 2013/2014	absolutně	index 2013/2014
zaměstnanci	tis. osob	274	279,1	274,1	276,1
z toho podnikatelé	tis. osob	42,4	50,2	47	45,1
prům. hrubá mzda	Kč	24 289	103,6	22 683	103,4
nezaměstnaní	osoby	x	x	29 439	86,6

Nezaměstnanými bylo v roce 2014 celkem 29 439 obyvatel, přičemž nezaměstnanost oproti roku 2013 poklesla o 13,7%.

9.2 Podnikatelské prostředí – základní údaje

Díky historickým základům v podobě podnikání Tomáše Bati je město Zlín průmyslového charakteru. Tento průmyslový potenciál Zlínského kraje je tvořen především zpracovatelským průmyslem, konkrétněji kovodělnými, dřevozpracujícími, elektrotechnickými a textilními podniky. (Zlínský kraj, © 2013)

V současnosti mají své zastoupení ve Zlínském kraji také služby a obchod. Je to dáno rozvojem této oblasti a také se zvyšujícím se počtem drobných podnikatelů, kteří tvoří nemalou část ekonomických subjektů tohoto kraje (viz. tabulka níže).

Pokud bychom blíže zkoumali podnikatelské prostředí Zlínského kraje, složení ekonomických subjektů v tomto kraji bylo za rok 2014 děleno na fyzické osoby, obchodní společnosti a družstva. Celkem je těchto ekonomických subjektů 138 832. Fyzické osoby zaujímají přední pozici, v roce 2014 podnikalo celkem 112 247 subjektů. Obchodních společností bylo 14 352 a zlomek zabrala družstva, tj. 283 subjektů. Až na poslední jmenovaný subjekt vidíme mírný nárůst oproti roku 2013, řádově přibližně 0,1 a 0,2%.

Tab. 8 Ekonomické subjekty v roce 2014 ve Zlínském kraji, vlastní zpracování z dat ČSÚ (© 2015)

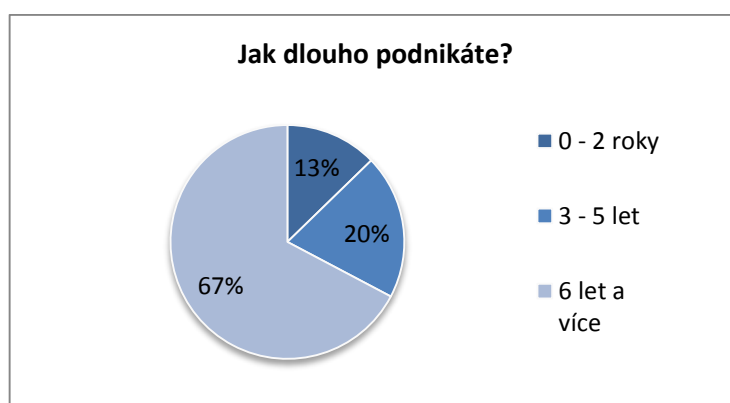
2014					
EKONOMICKÉ SUBJEKTY	měřicí jednotka	4. čtvrtletí		od počátku roku	
		absolutně	index 2013/2014	absolutně	index 2013/2014
celkem	subjekty	x	x	138 832	100,5
fyzické osoby	subjekty	x	x	112 247	100,1
obchodní společnosti	subjekty	x	x	14 352	102,2
družstva	subjekty	x	x	283	98,6

Při bližším zkoumání těchto statistických údajů byly ekonomické subjekty ještě detailněji podrobeny rozboru. Jak již bylo zmíněno výše, fyzických osob podnikajících ve Zlínském kraji je celkem 112 247. V obchodních společnostech v tomto kraji převažují především společnosti s ručením omezeným, celkem 13 364 subjektů. Zlomek je tvořen např. akciovými společnostmi (101 subjektů), případně dalšími obchodními společnostmi dle legislativních ustanoveních České republiky.

10 ANALÝZA PODNIKATELSKÉHO PROSTŘEDÍ MSP VE ZLÍNSKÉM KRAJI POMOCÍ DOTAZNÍKOVÉHO ŠETŘENÍ

V této části jsou vyhodnocena data, která byla sesbírána v rámci dotazníkového šetření. Tento dotazník byl distribuován do firem a živnostníkům ve Zlínském kraji. Celkem byl sesbírán vzorek čítající 55 firem a fyzických osob podnikajících.

Z první otázky zkoumané skupiny vyplynulo, že 67% dotázaných má za sebou určitou historii, tj. podnikatelská činnost je provozována více než 6 let. Nejmenší podíl měli začínající a nové podnikatelské subjekty, celkem 13%.



Obr. 10 Vyhodnocení otázky č. 1 „Jak dlouho podnikáte?“, vlastní zpracování

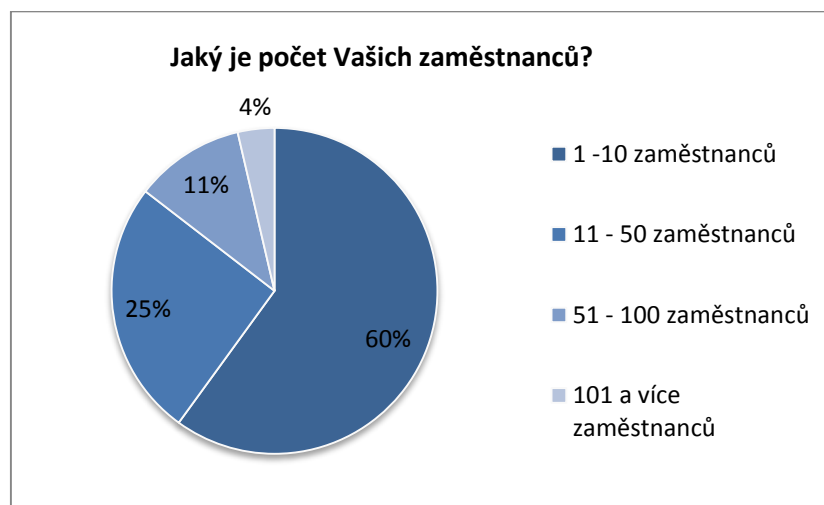
Na první otázku navazuje další, která se zabývá průzkumem odvětví. Podnikatelské subjekty uváděli, jestli podnikají ve službách, obchodu nebo průmyslu. Z výsledků vyplývá, že pro malé a střední firmy ve Zlínském kraji převažuje obchodní činnost.



Obr. 11 Vyhodnocení otázky č. 2: „V jakém odvětví podnikáte?“, vlastní zpracování

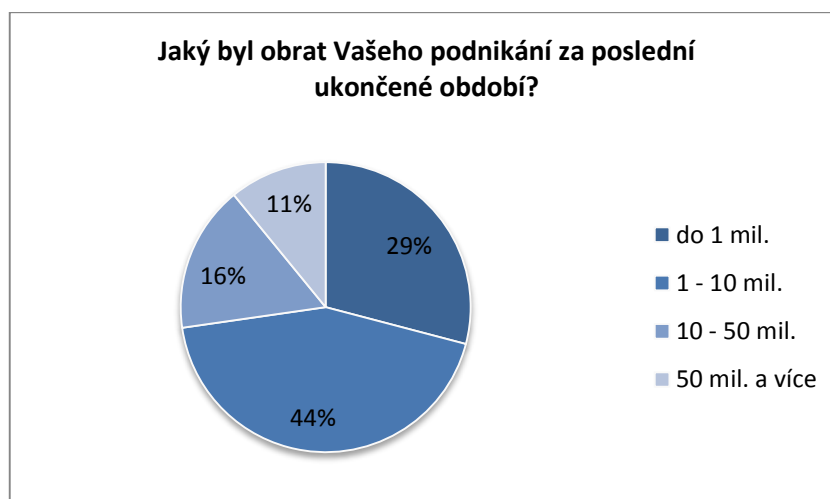
Pokud se budeme zabývat velikostí těchto subjektů dle kritérií Evropské unie, tak dle počtu zaměstnaných osob můžeme říci, že v dotazovaném vzorku převažují mikropodniky

a malé podniky. Z celkového počtu dotázaných zaměstnává 1 – 10 zaměstnanců 60% subjektů.



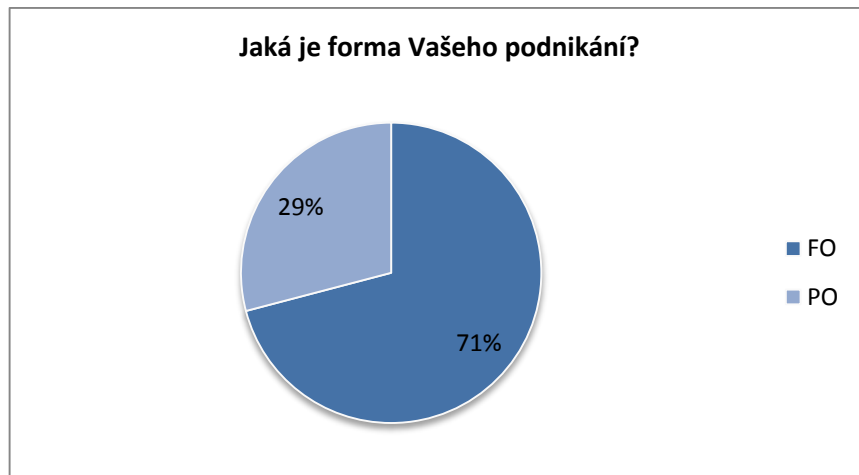
Obr. 12 Vyhodnocení otázky č. 3: „Jaký je počet zaměstnanců?, vlastní zpracování

Při zhodnocení dalšího klasifikačního kritéria vychází, že podle obratu za poslední ukončené období, potvrzujeme informaci, že se jedná o mikropodniky a malé podniky. Z celkového počtu 55 respondentů vychází, že 44% dotazovaných objektů má obrat v rozmezí 1 – 10 milionů korun.



Obr. 13 Vyhodnocení otázky č. 4: „Jaký byl obrat Vašeho podnikání za poslední ukončené období?“, vlastní zpracování

Tím, že se jedná především o mikropodniky a malé podniky, tak je převládající právní formou fyzická osoba podnikající, z celkového počtu dotázaných tuto právní formu uvedlo celkem 71%.



Obr. 14 Vyhodnocení otázky č. 5: „Jaká je forma Vašeho podnikání?“, vlastní zpracování

Pro zjištění, jak podnikatelské subjekty vnímají podnikatelské prostředí ve Zlínském kraji a co je jejich motivací vytvářet podnikatelskou činnost, slouží následující 3 otázky. U těchto otázek bylo možno vybrat i více odpovědí.

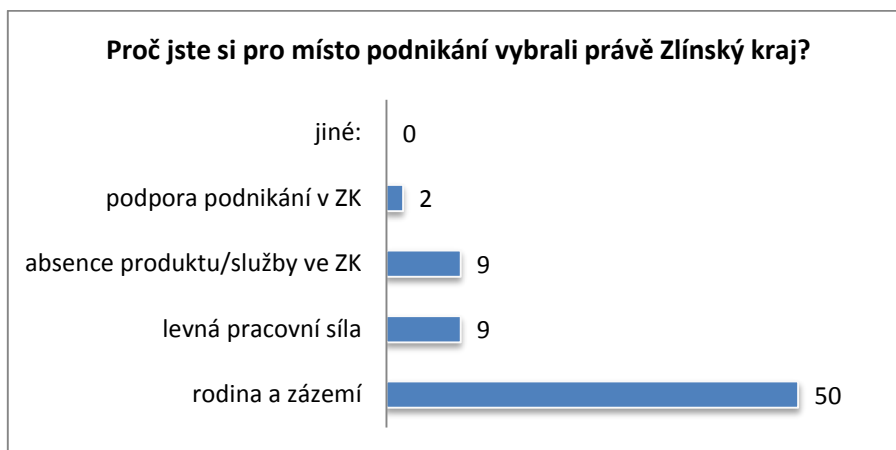
Převládajícím faktorem, proč začali konkrétní osoby podnikat ve Zlínském kraji, jsou peníze. Tento faktor měl největší zastoupení, celkem 35 odpovědí. V závěsu je možnost seberealizace, což byla odpověď zastoupená celkem 21 hlasy.



Obr. 15 Vyhodnocení otázky č. 6: „Co bylo Vaší motivací, abyste začali podnikat?“, vlastní zpracování

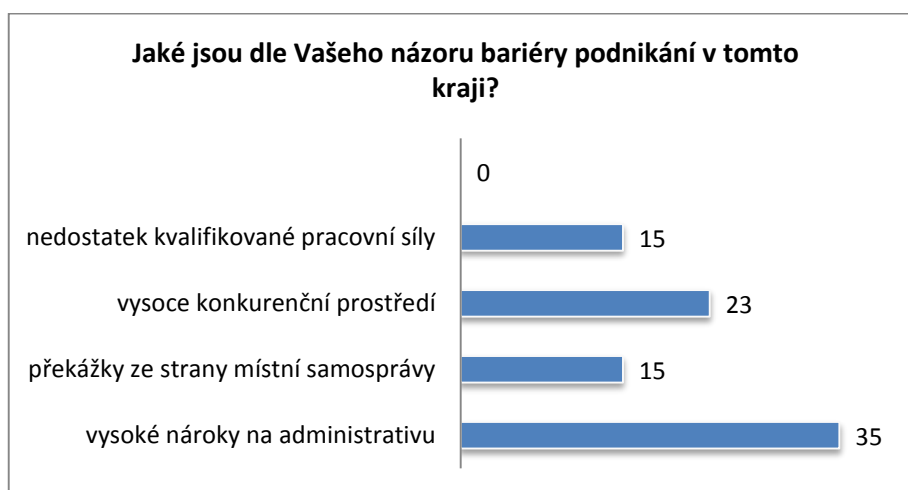
Další otázka byla zaměřena na důvody, proč je pro místo podnikání těchto subjektů právě Zlínský kraj. Relativně překvapivým výsledkem je odpověď rodina a zázemí, která byla uvedena celkem v 50 případech. Lehce jako negativní postoj působil faktor podpora podnikání ve Zlínském kraji, který byl uveden pouze 2-krát. Malé a střední firmy mají celkem

silné zastoupení v tomto kraji a proto se nabízí otázka, proč tak malé množství podnikajících necítí podporu kraje ve svých aktivitách. Pokud by podpora Zlínského kraj byla vnímána pozitivně větším počtem dotázaných, mohlo by to mít vliv i na celkovou ekonomickou situaci a rozvoj dalších podnikatelských aktivit.



Obr. 16 Vyhodnocení otázky č. 7: „Proč jste si pro místo podnikání vybrali právě Zlínský kraj?“, vlastní zpracování

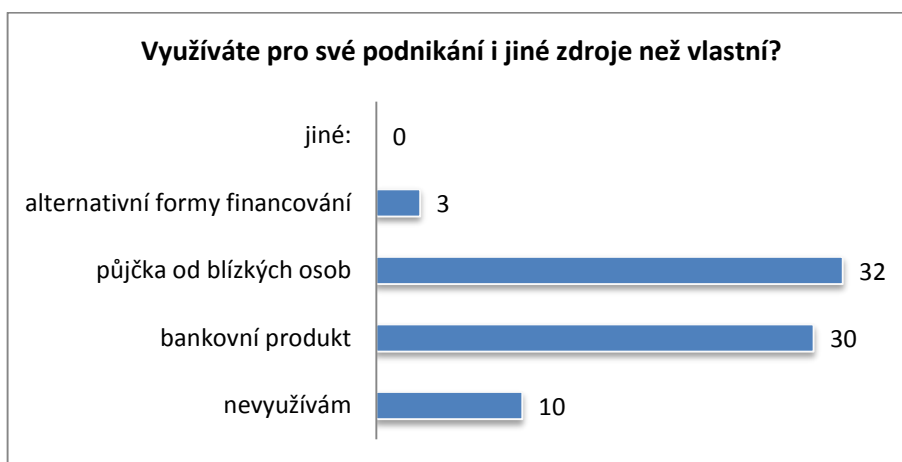
S malou podporou ze strany kraje může být vnímána i následující bariéra. Ze vzorků tázaných 35 uvedlo, že jako největší bariéru podnikání vnímají vysoké nároky na administrativu. Poté byla jako druhá bariéra vnímáno vysoce konkurenční prostředí, celkem uvedeno u 23 odpovědí.



Obr. 17 Vyhodnocení otázky č. 8: „Jaké jsou dle Vašeho názoru bariéry podnikání v tomto kraji?“, vlastní zpracování

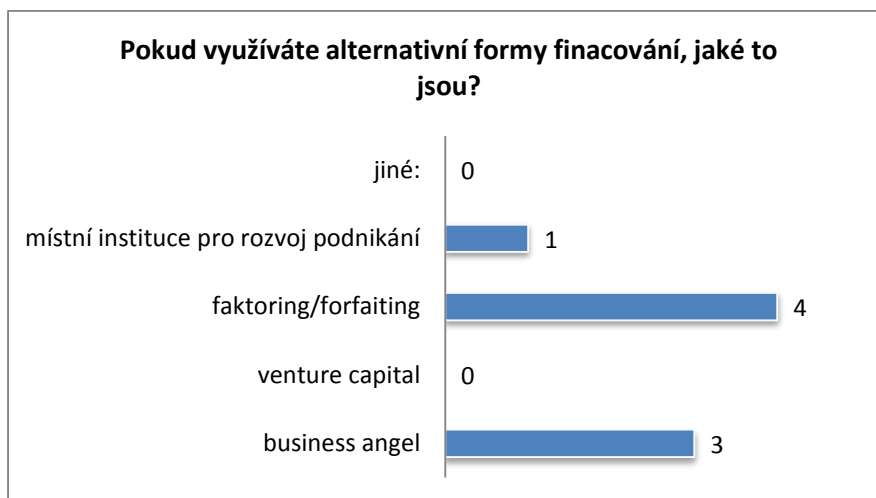
Následující blok otázek zkoumal, jakým způsobem místní podnikatelé financují své podnikatelské aktivity. Jsou zde zmíněny jak klasické formy financování, ale na druhou stranu je zde zkoumáno, zda podnikatelé znají a využívají i alternativní formy financování.

První otázka z tohoto bloku se dá považovat za úvodní. Zjišťuje, jestli podnikající subjekty k financování své činnosti využívají i jiné zdroje než vlastní. Překvapivým zjištěním bylo, že celkem 32 odpovědí ukázalo, že k financování své aktivity využívají prostředky, které jsou půjčkou od blízkých osob. Hojně zastoupena byla také klasická varianta, využití bankovních produktů. Tato odpověď byla uvedena celkem 30-krát.



Obr. 18 Vyhodnocení otázky č. 9: „Využíváte pro své podnikání i jiné zdroje než vlastní?, vlastní zpracování

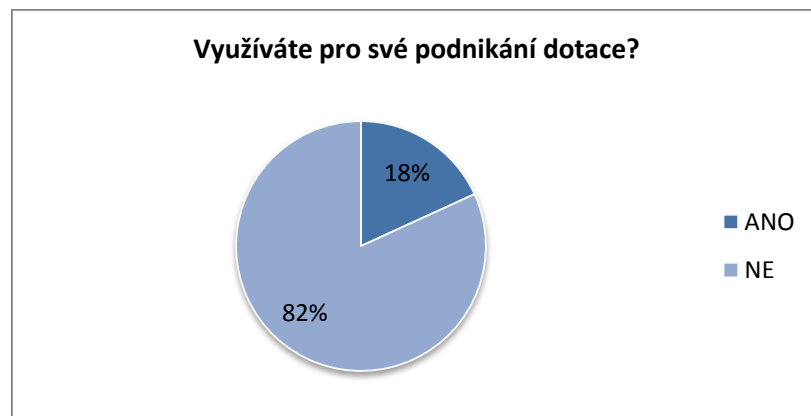
Dále nás zajímalo, jaký postoj mají zlíňští podnikatelé k alternativním formám financování, jestli je mají v podvědomí, případně je reálně využívají.



Obr. 19 Vyhodnocení otázky č. 9 A: „Pokud využíváte alternativní formy financování, jaké to jsou?“, vlastní zpracování

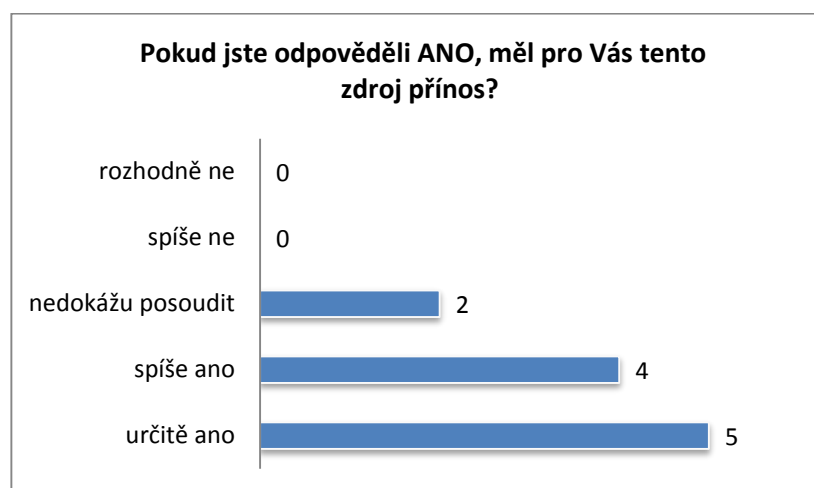
Vzhledem k tomu, že celkem odpovídalo 55 respondentů a celkem bylo uvedeno pouze 8 odpovědí, je tato oblast pro místní podnikatele relativně otevřenou oblastí, kde by v budoucnu mohli těžit nějaké finanční prostředky navíc pro své aktivity.

Jako další neprobádanou oblast můžeme uvést financování pomocí dotace. Tento velmi specifický zdroj využívá v současnosti pouze 18% z celkového počtu tázaných.



Obr. 20 Vyhodnocení otázky č. 10: „Využíváte pro své podnikání dotace?“, vlastní zpracování

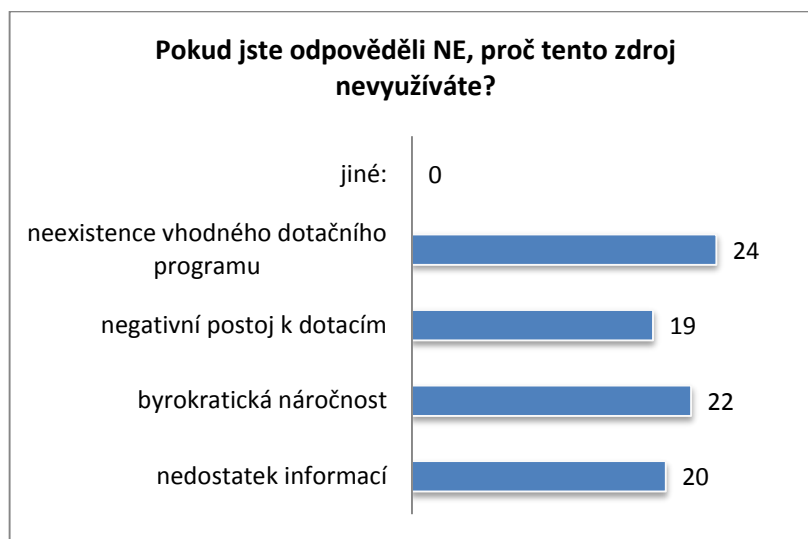
Pokud respondenti odpověděli kladně, zajímal nás přínos této dotace, jestli by jej objektivně dokázali posoudit vůči užitku, který tato dotace měla přinést. Převážná většina uvedla, že dotace měla přínos, případně si myslí, že to přínos byl.



Obr. 21 Vyhodnocení otázky č. 10 A: „Pokud jste odpověděli ANO, měl pro Vás tento zdroj přínos?“, vlastní zpracování

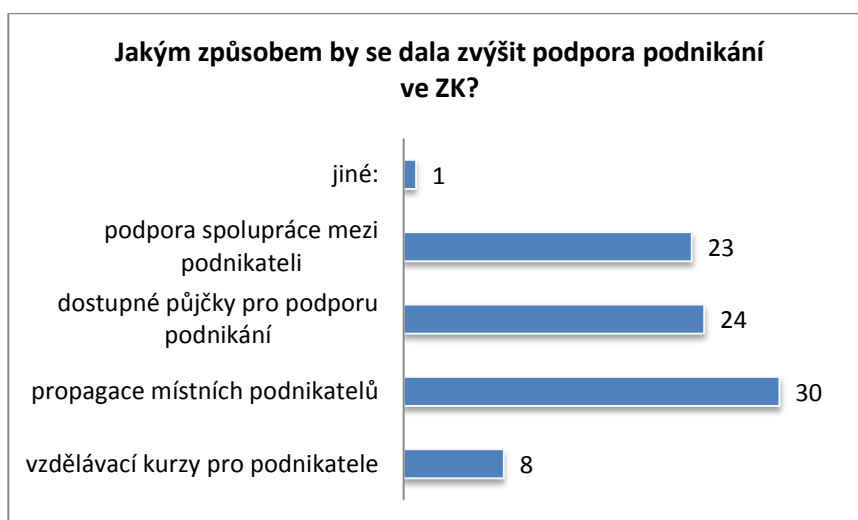
Zajímal nás i opačný názor, a to skupina respondentů, která na využití dotace odpověděla záporně. Nejčastější důvod, proč tuto možnost financování nevyužívají, bylo odpovězeno:

ve 24 důvodech respondenti nenalézají vhodný dotační program, poté vnímají negativně vysokou náročnost na administrativu, ale také nedostatek informací.



Obr. 22 Vyhodnocení otázky č. 10 B: „ Pokud jste odpověděli NE, proč tento zdroj nevyžíváte?“, vlastní zpracování

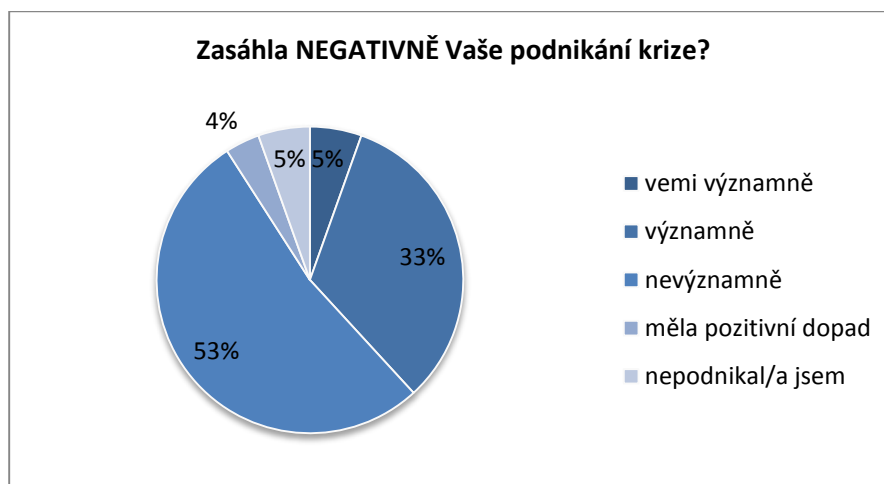
Velmi důležitou se stala otázka č. 11. Chtěli jsme znát názor podnikatelů, jakým způsobem by se dala zvýšit podpora podnikání právě ve Zlínském kraji. Byl vidět zájem ze strany podnikatelů, že by velmi ocenili podporu vzájemné spolupráce, ale také by měli zájem o zviditelnění oblasti malých a středních firem. V neposlední řadě je zajímali i finance, konkrétně dostupné půjčky pro jejich podnikání.



Obr. 23 Vyhodnocení otázky č. 11: „ Jakým způsobem by se dala zvýšit podpora podnikání ve ZK?, vlastní zpracování

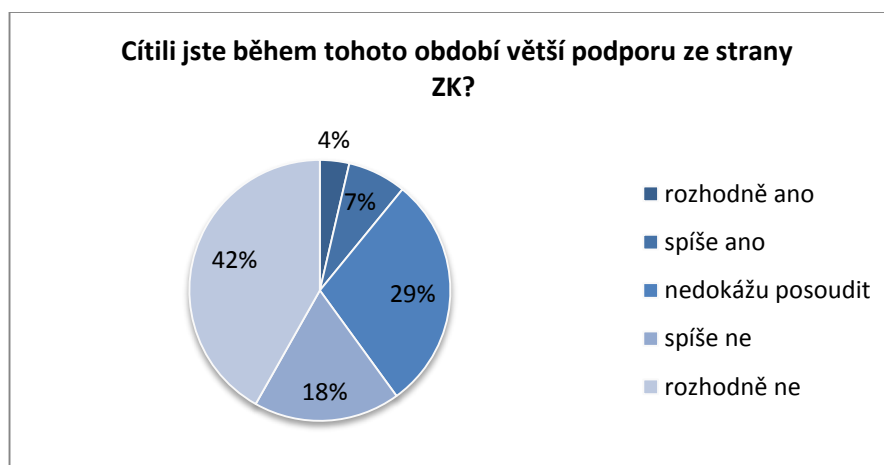
Z dotazníkového šetření vyplynulo, že většina subjektů má za sebou již několikaletou historii. V nedávné minulosti proběhla jistá událost, které měla dopad nejen na ekonomický sektor. Jak vlastně vnímali tito podnikatelé krizi a jaký dopad na jejich podnikání měla, zjišťují poslední dvě otázky dotazníkového šetření.

První z těchto dvou otázek měla za úkol zjistit, jestli oblast malých a velkých firem vůbec pocítila nějakým způsobem dopad této události na jejich podnikatelské aktivity. Až 53% tázaných uvedlo, že tuto změnu pocítili významně, případně velmi významně.



Obr. 24 Vyhodnocení otázky č. 12: „Zasáhla NEGATIVNĚ Vaše podnikání krize?“, vlastní zpracování

Poté bylo ještě zjišťováno, jak podnikatelé vnímali podporu ze strany Zlínského kraje v období krize. Většina respondentů tento postoj kraje popsala negativně, konkrétněji odpovědí „rozhodně ne“.



Obr. 25 Vyhodnocení otázky č. 13: „Cítili jste během tohoto období větší podporu ze strany ZK?“, vlastní zpracování

11 PROJEKT ZLEPŠENÍ PODNIKATELSKÉHO PROSTŘEDÍ MSP VE ZLÍNSKÉM KRAJI – ČÁST I

Z dotazníkového šetření bylo zjištěno, že ze zkoumaného vzorku fyzických osob podnikajících a právnických osob, převládají fyzické osoby podnikající. Tento výsledek potvrzují i data Českého statistického úřadu, kdy převažující většinou jsou právě fyzické osoby podnikající v rámci Zlínského kraje.

V rámci projektu na zlepšení podnikatelského prostředí bude cílem navrhnout řešení pro zlepšení možností financování podnikatelských aktivit, jejich podpora a vzájemná spolupráce.

11.1 Financování podnikatelské aktivity ve spolupráci se Zlínským krajem

Po provedení analýzy pomocí dotazníkového šetření bylo zjištěno, že velké množství podnikatelských subjektů používá k financování své aktivity prostředky, které jsou půjčovány v rámci rodinných, případně blízkých vztahů. Proto se nabízí otázka, jakým způsobem řešit financování mimo klasické způsoby. Nabízí se možnost řešit tento problém přes bankovní produkty. Ne vždy jsou ale tyto produkty z různých důvodů pro podnikatele dosažitelné. Nejčastějším problémem, s kterým se v bankovní praxi setkává komerční bankéř tuzemské banky, jsou dva důvody: není dostatečná historie podnikání, případně existují jiné okolnosti, díky kterým banka úvěrování potenciálního klienta odmítá.

11.2 Aktuální možnosti financování podnikatelské aktivity

V současnosti je možné podnikatelskou činnost ve Zlínském kraji řešit pomocí klasického řešení – jak již bylo zmíněno, pomocí bankovních produktů. Pokud se na toto financování podíváme především ve Zlíně, najdeme zde zastoupení většiny tuzemských bank. Proto by tato možnost měla být relativně dostupná. Z dotazníkové analýzy také zjišťujeme, že bankovní produkty jsou v závěsu za financováním vlastními prostředky.

Pokud bychom se dívali i z jiného úhlu pohledu - na alternativy, tak je zde určité zastoupení financování pomocí Business Angels. Toto financování je ovšem velmi specifické, zaměřeno spíše na užší okruh podnikajících. Je to především na konkrétním zájemci o tento typ investice a jeho postoj k riziku u nového/začínajícího podnikání. Pouze ve velmi výji-

mečných situacích tento typ investora finančně vstupuje do podnikání s několikaletou historií.

V rámci města Zlín byla objevena ještě jedna alternativa v podobě TIC (Technologické inovační centrum). Tato instituce byla založena především pro nové a začínající podnikatele. Je schopna zafinancovat dobře postavený, promyšlený a propočtený podnikatelský plán už v jeho začátcích. Jako nevýhody této možnosti je uváděn opět menší okruh podnikatelských subjektů, které se mohou zapojit, vyšší náročnost na administrativu a také podmínky, za kterých jsou finanční prostředky půjčeny do podnikání, mohou být limitující. Na druhou stranu, finance jsou vkládány do projektů na začátku, proto se zde potýkáme s vyšší dávkou rizika.

11.3 Dluhopisy Zlínského kraje

Na podporu podnikatelské aktivity se nabízí možnost financování od Zlínského kraje. Řešení je viděno v situaci, kdy by Zlínský kraj mohl emitovat své vlastní dluhopisy.

Tento projekt má základy u emitace dluhopisů v legislativě České republiky, ale protože projekt je směřován ekonomickým zaměřením a není zde primární právní vzdělání, mohou být zde interpretační nepřesnosti. Pokud tedy vycházíme ze Zákona o dluhopisech - č. 190/2004 Sb. - aktuální znění, § 27 lze za určitých podmínek emitovat komunální dluhopisy:

1. Komunální dluhopis je dluhopis vydaný územním samosprávným celkem. Jeho název obsahuje slovo „komunální“; jiný cenný papír nesmí ve svém názvu toto slovo obsahovat.
2. Územní samosprávný celek musí mít k vydání komunálních dluhopisů předchozí souhlas ministerstva.
3. Ministerstvo udělí souhlas podle odstavce 2 územnímu samosprávnému celku, jestliže
 - a) ekonomická situace územního samosprávného celku umožňuje splnit dluhy vyplývající z komunálních dluhopisů a tyto dluhy nemají a nebudou mít výrazně negativní dopad na jeho hospodaření a rozvoj,
 - b) územní samosprávný celek hodlá získat peněžní prostředky vydáním komunálních dluhopisů pouze za účelem použití takto získaných peněžních prostředků na

1. investice do dlouhodobého hmotného majetku sloužícího k výkonu působnosti územního samosprávného celku,
 2. odstranění škod způsobených živelní nebo jinou pohromou, nebo
 3. financování projektu spolufinancovaného z prostředků Evropské unie a
- c) lhůta splatnosti komunálních dluhopisů, které územní samosprávný celek hodlá vydat, není delší než 15 let od data emise. (MFČR, © 2014)

Celý projekt by tedy pro svou funkčnost byl spolufinancován prostředky Evropské unie, aby byla dodržena veškerá kritéria dle legislativy. Splátnost těchto dluhopisů byla vymezena po dobu 5 let. Dluhopisy jsou s kuponem, který je pravidelně vyplácen na roční bázi, vždy ke konci konkrétního roku.

Hodnota dluhopisů by byla ve výši 20 000 000 Kč. Tato výše se snaží zohlednit i jiné výdaje a zájmy tohoto kraje. Navíc, celková suma dluhopisů musí být stanovena tak, aby byl jejich emitent dostatečně důvěryhodný pro jejich emítaci.

Tyto dluhopisy by byly poskytovány s úrokovou sazbou 0,5% p.a. U sazby vycházíme ze srovnání pomocí státních dluhopisů. Státní dluhopisy s průměrnou zbytkovou splatností 5 let se aktuálně drží na sazbě 0,2% p.a. Tento údaj byl získán po konzultaci s osobním bankéřem jedné z tuzemských bank., který vychází z placených analýz pro interní potřeby této banky. Zlínský kraj z hlediska srovnání a velikostí bude mít sazbu trochu vyšší, protože se jedná o pravomocně menší územně správní celek a potřebuje vytvořit produkt, který bude zajímavější pro potencionální investory. Na druhou stranu, tím, že bude emitentem Zlínský kraj, tak je zde vysoká pravděpodobnost vyplácení kuponů i celkové hodnoty dluhopisů a tím pádem menší riziko. Proto i úroková sazba takto zhodnocovaných finančních prostředků je nižší, než u dluhopisů ze soukromých sfér.

Tyto dluhopisy by byly emitovány na 5 let. Doba splatnosti byla určena po konzultaci s komerčním bankéřem jedné z tuzemských bank, která se řadí do velké čtyřky. Tato doba splatnosti byla vybrána i z toho důvodu, že začínající a nové podnikatelské subjekty mohou být v prvních dvou letech ztrátové a generovat zisk začínají později. Proto byla stanovena delší doba splácení, aby mohla být splátka nižší a zaručena vyšší pravděpodobnost doplacení celého úvěru řádně a včas. Byl brán v potaz i odpad těchto úvěrů, nelze kalkulovat s tím, že všechny úvěry budou řádně a včas dopláceny. Procento úvěrového selhání, které vytvoří po dobu 5 let defaultní úvěry, bylo poté stanoveno na 10%.

11.4 Úroková sazba úvěru

Dále stanovíme úrokovou sazbu, za kterou Zlínský kraj získané finanční prostředky půjčí podnikatelským subjektům. Pokud by začínající podnikatelé žádali u bankovních institucí, budou hodnoceni jako vysoce riziková a to se odrazí i v úrokové sazbě, bude vyšší. Komerční bankéř z výše uvedené banky uvádí úrokovou sazbu mezi 12 – 18% p.a. Na druhou stranu, pokud je podnikatel již fungující, tvoří si několikaletou historii a také jeho finanční výkazy odráží pravdivé a relevantní informace, úroková sazba se může pohybovat na úrovni přibližně 5% p.a., případně i méně. Jako kompromis mezi těmito úrokovými sazbami byla určena úroková sazba 8% p.a.

11.5 Zaměstnanci a mzdové náklady

Celý projekt pro zlepšení podnikatelského prostředí je třeba řídit, propagovat a koordinovat. Bude proto třeba zajistit kvalifikované pracovníky, kteří budou najati právě pro realizaci tohoto projektu. Jedná se celkem o 2 osoby, které budou odpovědné za bezproblémový chod projektu. Tito zaměstnanci budou mít pracovní smlouvu, úvazek bude plný pracovní poměr.

Tab. 9 *Propočet mzdových nákladů na jednoho zaměstnance, vlastní zpracování*

Mzdové náklady	
základní mzda (prům. hrubá mzda ZK)	22 683,00 Kč
super hrubá mzda (34%)	30 395,22 Kč
z toho sociální pojištění (25%)	5 670,75 Kč
z toho zdravotní pojištění (9%)	2 041,47 Kč
koeficient (36%)	8 165,88 Kč
celkové mzdové náklady - zaměstnanec	38 561,10 Kč

Co se týče mzdového ohodnocení těchto zaměstnanců, budeme vycházet z průměrné hrubé měsíční mzdy ve Zlínském kraji za rok 2014. Celkem to je 22 683 Kč. Při tomto mzdovém ohodnocení je náklad na straně zaměstnavatele vyšší o sociální a zdravotní pojištění, celkem 34 %. Po vynásobení hrubé mzdy tímto koeficientem dostaneme super hrubou mzdu 30 395,22 Kč. Dále ještě zohledníme další náklady na zaměstnance, např. při čerpání řádné dovolené nebo při pracovní neschopnosti. Koeficient pro tyto události byl zvolen 36%. Celkové náklady na jednoho zaměstnance na období jednoho měsíce byly tedy vyčísleny na 38 561,10 Kč celkem ze strany Zlínského kraje.

11.5.1 Ostatní náklady

Pro uvedení projektu z počáteční fáze do realizace je potřeba jeho zviditelnění a propagace. Měsíc před začátkem sběru přihlášek do tohoto projektu se rozběhne mediální kampaň. Jednalo by se o rozšíření tohoto projektu do podvědomí široké veřejnosti se zaměřením hlavně na fyzické osoby podnikající. Tato kampaň by byla zadána jako veřejná zakázka a poté by byla vybrána firma, která by přišla nejenom s cenově nejvýhodnější nabídkou, ale také s nejlepším zaměřením na cílovou skupinu – FOP.

V rámci této propagační kampaně, která by byla časově omezena na měsíc, by město využilo i svá propagační místa v rámci Zlínského kraje (např. billboardy). Tím, že by se ušetřily finanční prostředky za outsourcing externí firmě, nebylo by třeba přijímat dodatečné pracovní síly. Celková suma finančních prostředků na tuto kampaň byla vyčíslena na 200 000 Kč včetně DPH.

K registraci podnikatelských subjektů by sloužila webová aplikace. Na oficiální stránky Zlínského kraje by byl uložen odkaz, který by potenciální zájemce přesměroval na webovou přihlášku. Po registraci by byli těmto uchazečům přiděleny přihlašovací údaje.

Jakmile by se přihlašovací údaje zadali do systému, vygeneroval by se přihlašovací formulář, kde by tito zájemci vyplnili požadované informace, případně vložili dokumenty v elektronické podobě.

Díky elektronickému zpracování prvního kola přihlášek zde bude značná úspora administrativních úkonů. Uchazeči o finanční podporu podnikání se budou moci registrovat on-line kdykoliv během vypsaného období, nebude třeba v této fázi nic řešit a vyjednávat osobně.

Z údajů této aplikace by poté byli vybráni nejvhodnější uchazeči, kteří by už poté přišli na druhé kolo osobně. Pro tuto druhou část výběrového řízení by byla stanovena komise z odborníků z praxe + ze zaměstnanců Zlínského kraje, kteří by byli v projektu zainteresováni. Po druhém kole by bylo vybráno cca 50 uchazečů a finanční podporu pro svou podnikatelskou aktivitu.

Odhadovaná cena a provoz aplikace na webových stránkách je 100 000 Kč vč. DPH. Její funkčnost by byla po daný měsíc a poté pro přinášení novinek a informací o stavu a vývoji projektu.

11.5.2 Další kritéria pro účast v projektu

Vybraní uchazeči pro účast v tomto projektu budou muset splnit několik zásadních podmínek. Bude rozlišováno mezi podnikateli s historií a s uchazeči bez historie (tj. podnikání v začátcích, případně podnikatelským plánem). Jak bylo uvedeno výše, projekt ve své primární verzi poskytne finanční podporu přibližně 50 účastníkům. Aby bylo diverzifikováno riziko u nováčků v této oblasti, prostředky budou rozděleny v následujícím poměru: 40% z částky bude použito na nové podnikatelské projekty s minimální historií, dalších 60% na již existující podnikání s minimálně jednoletou historií.

Pokud podnikatelé nemají již nějaké prostředky ve svém podnikání, bude také požadováno, aby měli prokazatelně vlastní zdroje. Tyto zdroje mohou v případě úspěšného podnikání později vyvázat. Bude zavedeno pravidlo, že dle výše úvěru by měli mít vlastní prostředky alespoň v poloviční výši, než je požadovaný úvěr.

Poskytnuté úvěry se budou umořovat měsíčně, finální splátka bude vyčíslena dle výše poskytnutého úvěru. Na tyto úvěry je určena fixní úroková sazba 8% p.a.

Vybraní uchazeči se poté zavazují, že po dobu 5 let se budou zúčastňovat workshopů a dalších podpůrných aktivit v rámci svých časových možností. Bude určena minimální povinná účast na těchto událostech. Tato účast podnikatelských subjektů je důležitá zejména pro poskytovatele finanční podpory – Zlínského kraje. Tímto způsobem se dá získat velmi důležitá zpětná vazba a další náměty pro další rozvoj projektu.

Díky těmto setkáním se bude podporovat i vzájemná spolupráce mezi podnikajícími osobami, předávání zkušenosti a rad nejen do podnikání. Na tyto získané rady a zkušenosti bude potom tvořen další projekt, tentokrát právě na spolupráci mezi podnikajícími ve Zlínském kraji.

11.6 Časové etapy projektu

Celý projekt je časově rozdělen do 5 let. Nejnáročnější etapou je první rok, je nutné vytvořit plán, který bude projekt koordinovat.



Obr. 26 Časový průběh projektu, vlastní zpracování

V první etapě je tedy třeba uskutečnit emitaci dluhopisů, najat zaměstnance, zadat reklamní kampaň a hlavně, vytvořit podmínky pro získání vhodných kandidátů.

V rámci dalších tří let projekt už plně běží, pouze se koordinuje, případně kontroluje.

Poslední rok je také náročnějším obdobím, je třeba vše uzavřít a relevantně zhodnotit získaná data pro další rozvoj projektu. V této části se rozhodne, jak byl projekt úspěšný a jestli se vyplatí jeho uskutečnění i v budoucnu třeba v širším měřítku.

11.7 Nákladová analýza projektu

Náklady projektu budou sledovány po jednotlivá období (1 rok), celková doba bude poté 5 let. Je zde propočten, jaké náklady musí vynaložit Zlínský kraj, aby byl projekt uveden do provozu, a poté je zde srovnání z pohledu podnikatelských subjektů.

V prvním roce musí Zlínský kraj vynaložit následující výdaje:

Tab. 10 Příjmy a výdaje za 1. rok projektu, vlastní zpracování

1. rok		úrok	
kampaň	200 000,00 Kč	1. rok	29 550,65 Kč
webová aplikace	100 000,00 Kč	celkem	1 477 532,59 Kč
zaměstnanci	925 466,40 Kč		
celkem	1 225 466,40 Kč		
kupon	100 000,00 Kč		
celkem	1 325 466,40 Kč		

První rok bude charakteristický největšími výdaji, Zlínský kraj vynaloží prostředky na zřízení webové aplikace a také na kampaň, jejíž cílem je podpořit tento projekt. Poté jej na konci prvního roku čeká první výplata kuponu, to je celkem 100 000 Kč. Jako příjem

můžeme označit úroky, které podnikatelské subjekty zaplatí na úvěrech. Suma příjmů po prvním roce je 1 477 532, 59 Kč. Celkové výdaje za první rok projektu jsou ve výši 1 325 466,40 Kč.

V příjmech je kalkulováno s tím, že průměrný úvěr bude v počáteční výši 400 000 Kč. Na tuto výši úvěru při úrokové sazbě 8% p.a. vychází splátka 8 110,56 Kč/měsíc (viz splátkový kalendář, příloha II). Za první rok splácení jeden podnikatelský subjekt zaplatí na úrocích celkem 29 550,65 Kč. Celkem bude v tomto projektu zainteresováno 50 podnikatelů, proto celková výše přijatých úroků vychází na již zmíněnou sumu 1 477 532,59 Kč.

V následujících letech nedochází k výdajovým ani příjmovým změnám. Dochází ke konstantnímu splácení poskytnutých úvěrů a také k pravidelnému vyplácení kuponu. Finanční prostředky, kterými podnikatelé umožňují úvěry (suma úmorů) jsou evidovány na speciálním běžném účtu Zlínského kraje. Tady může být namítáno, že tyto peníze dále nepracují. Protože neznáme výsledek projektu a nedokážeme říci, jaká bude jeho úspěšnost, tak jsou tyto peníze kumulovány, aby v případě nejhoršího výsledku mohlo dojít k výplatě původní hodnoty emitovaným dluhopisů, tj. 20 000 000 Kč.

Jako výdaje Zlínského kraje budeme opět brát náklady na zaměstnance + výplaty kuponů. Příjem tvoří stále úroky splácených úvěrů.

Tab. 11 Propočet výdajů a příjmů pro další roky, vlastní zpracování

		2.-5. rok		úrok	
2. rok	zaměstnanci	925 466,40 Kč		2. rok	1 196 263,69 Kč
	kupon	100 000,00 Kč		3. rok	891 649,61 Kč
	celkem	1 025 466,40 Kč		4. rok	561 752,72 Kč
3. rok	zaměstnanci	925 466,40 Kč		5. rok	204 474,54 Kč
	kupon	100 000,00 Kč			
	celkem	1 025 466,40 Kč			
4. rok	zaměstnanci	925 466,40 Kč			
	kupon	100 000,00 Kč			
	celkem	1 025 466,40 Kč			
5. rok	zaměstnanci	925 466,40 Kč			
	kupon	100 000,00 Kč			
	celkem	1 025 466,40 Kč			

Pokud bychom sestavili finální bilanci za 5 let, dostáváme tato konečná čísla:

Tab. 12 Celková bilance za období 5 let, vlastní zpracování

celkem za období 1. - 5. rok	
výdaje	příjmy
5 427 332,00 Kč	4 331 673,15 Kč

Na první pohled se může zdát, že tento projekt je ztrátovou záležitostí, protože celkové výdaje překračují celkové příjmy. Navíc, celkovou sumu výdajů musíme ještě navýšit o ztrátové (defaultní) úvěry. Pokud budeme brát ztrátu ve výši 10%, která byla predikována, tak celková výše nedopracovaných a jinak blíže neurčených ztrátových úvěrů bude ve výši téměř 2 000 000 Kč. Tento údaj může být poté jak vyšší (pesimistická varianta), tak také nižší (optimistická varianta).

Musíme ale zohlednit také ostatní přínosy, které tento projekt přináší. Přínosy se totiž nemusí na první pohled ukázat v celkové bilanci tohoto projektu.

11.8 Přínosy a rizika projektu

Hlavním přínosem projektu měla být podpora podnikání ve Zlínském kraji. Kromě zlepšení financování podnikatelských aktivit a zvýšení dostupnosti financovat tyto aktivity pomocí cizích zdrojů, bude mít tento projekt dopad i na zaměstnanost ve Zlínském kraji. Ve své pilotní verzi poskytl projekt prostor pro financování přibližně 50 subjektům. Pohybujeme se v poměrně malém měřítku, proto bude třeba vytvořit tři kalkulace. Bude se konkrétně jednat o pesimistickou variantu, neutrální a optimistickou variantu.

V prvním případě, pesimistická varianta přinese 0,5 pracovního místa na jeden podpořený podnikatelský subjekt, neutrální varianta zajistí přesně jedno pracovní místo a optimistická varianta najde uplatnění na 1,5 pracovních pozicích.

Tab. 13 Propočet jednotlivých variant, vlastní zpracování

	varianty		
	pesimistická	neutrální	optimistická
přínos pro novou pracovní pozici	0,5	1	1,5
průměrná hrubá mzda	11 341,50 Kč	22 683,00 Kč	34 024,50 Kč
sociální pojištění (25%) zaměstnavatel	2 835,38 Kč	5 670,75 Kč	8 506,13 Kč
zdravotní pojištění (9%) zaměstnavatel	1 020,74 Kč	2 041,47 Kč	3 062,21 Kč
sociální pojištění (6,5%) zaměstnanec	737,20 Kč	1 474,40 Kč	2 211,59 Kč
zdravotní pojištění (4,5%) zaměstnanec	510,37 Kč	1 020,74 Kč	1 531,10 Kč
celkem odvody pojištění	5 103,68 Kč	10 207,35 Kč	15 311,03 Kč
celkem (50 subjektů)	255 183,75 Kč	510 367,50 Kč	765 551,25 Kč

Z propočtů v tabulce výše je vidět přínos různých nových pracovních pozic. Jsou zde uvedeny propočty pro jednotlivé varianty. Každé nové pracovní místo sebou přináší odvody na sociálním a zdravotním pojištění, jak ze strany zaměstnance, tak i zaměstnavatele. Celkové součty pro jednotlivé varianty jsou: 5 103,68 Kč, 10 207,35 Kč a 15 311,03 Kč/jedna pracovní pozice. Protože je uvažováno celkem 50 podnikatelských subjektů, jsou tato data vynásobena počtem těchto subjektů. Za jeden měsíc by poté mohlo být odváděno celkem 255 183,75 Kč, 510 367,50 Kč a 765 551,25 Kč. Ročně jsou to poté statisíce, které dokáže vynést přibližně jedna nová pracovní pozice otevřená v každém zapojeném podnikatelském subjektu.

U propočtu výše není uvažována ještě daň z příjmů ve výši 15%. Tato daň se počítá ze super hrubé mzdy, která je upravena o různé slevy na dani, proto není v těchto propočtech uvažována.

Dále, v případě pozitivním dopadu tohoto projektu se dá vzorek 50 podnikatelských subjektů během horizontu několika let rozšířit. Také by byl upravený styl financování, po zkušební době by se investiční účelové úvěry mohly přefinancovat na provozní úvěry. Poté by se uvolnili další prostředky pro financování dalších zájemců a celý proces by byl pružnější.

V neposlední řadě může rozvoj segmentu malých a středních firem přilákat nové investory a investice do Zlínského kraje.

11.8.1 Rizika projektu

Největší riziko projektu spočívá v tom, že umořování úvěrů nebude placeno řádně a včas. Tím pádem procento defaultních úvěrů bude daleko vyšší než predikovaných 10%. To může způsobit velké komplikace subjektů působících v segmentu malých a středních firem. Nejhorším výsledkem této finanční podpory by byl úbytek podnikajících osob právě v této oblasti, pokud by byl jako důvod ukončení podnikatelské činnosti zesplatněný úvěr a bankrot.

Méně závažnou situací by bylo, kdyby aplikace projektu nepřinesla ani negativní, ani pozitivní přínos podnikajícím osobám v prostředí malých a středních firem.

Kdybychom přiblížili rizika ze strany účastníků projektu, může se tento projekt potýkat s pokusy o podvodné jednání při žádání o tyto finanční prostředky, případně jejich použití jiným směrem, než na co původně měly být tyto finance použity.

Posledním možným rizikem je celkový nezáměr o účast v rámci segmentu malých a středních firem.

12 PROJEKT ZLEPŠENÍ PODNIKATELSKÉHO PROSTŘEDÍ MSP VE ZLÍNSKÉM KRAJI – ČÁST II

V předchozí simulaci projektu bylo v ostatních kritériích zmíněno, že podnikatelé využívající tuto formu podnikání, by se zavázali mimo jiné ještě spolupracovat na zpětné vazbě a hodnocení přínosů celého projektu. Tento projekt by byl takovým doplňkem k již uvedenému projektu I.

12.1 Aktuální stav v oblasti spolupráce podnikatelů ve ZK

V Zlínském kraji je několik možností, jak sdílet své zkušenosti a sbírat cenné rady k podnikání. První z nich jsou uzavřené kluby pro podnikatele. V těchto klubech pro podnikatele se setkávají registrovaní uživatelé a navzájem sdílejí své know-how, případně si vypomáhají v oblasti podnikání. Jako velká nevýhoda těchto klubů byla spatřena ve vstupních poplatcích za členství. Pro začínající podnikatele je každý ušetřený náklad podstatný a proto se může z pohledu některých podnikajících osob zdát tento poplatek za členství příliš vysoký. Tyto kluby bývají často limitovány právě počtem členů, pokud je kapacita plná, dále nepřijímají.

Jako příklad můžeme uvést platformu Business for Breakfast, která je celorepubliková a své zastoupení má i ve Zlínském kraji. Je to privátní klub registrovaných podnikatelů, kteří se pravidelně scházejí. Jejich schůzka obvykle stanovena na ranní čas. Jak už napovídá název, je zde vždy prostor na společnou snídani, u které se právě tito podnikatelé sejdou, probírají své problémy a hledají společně řešení.

Program tohoto klubu je při setkání vždy nějak tematicky zaměřen. Na závěr probíhá „kolečko“, kdy si účastníci předají reference, případně když mají pocit, že někdo jiný může pomoci druhému, předají kontakt. V případě zájmu je zde možné přijít jednou jako host. Je třeba se předem registrovat.

Dalším alternativou na podporu spolupráce je již zmíněné Technologické inovační centrum ve Zlíně. Toto centrum pravidelně pořádá workshopy. Tyto workshopy jsou veřejně přístupné a je třeba se jen dopředu registrovat jednoduchou cestou, napsat e-mail organizátorovi.

Každý workshop je zasazen do jiného tématu, celek je poté směřován k vytvoření podnikatelského plánu. Proto jsou zde primárně účastníci, kteří nemají žádné nebo minimální zkušenosti v oblasti podnikání. Právě zde se během několika workshopů dozví, jak začít pod-

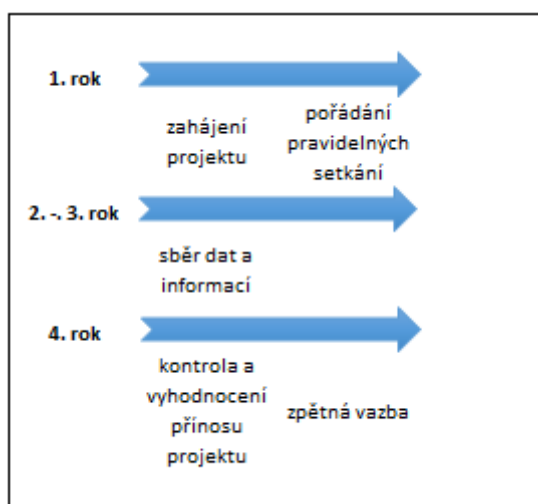
nikat. Pokud je počáteční náročnost pro vytvoření podnikatelského plánu neodradí a dotáhnout svůj podnikatelský plán do konce, mohou jej tyto uchazeči registrovat do soutěže. Tato soutěž se koná pod záštitou právě Inovačního technologického centra. Výherce poté získá mimo finanční odměny ještě možnost konzultací zdarma (např. v oblasti účetnictví) a také třeba pronájem kancelářských prostor.

Poté už jsou to neoficiální akce a setkání, které firmy a podnikatelé pořádají ze své iniciativy. Tato setkání jsou tedy omezena tím, že účast na nich je jen pro vybrané a zvané podnikatele, je to taková uzavřená skupina.

Z tohoto důvodu vzniká projekt II, který bude spolupracovat s projektem I. Cílem bude více zpropagovat a podpořit segment malých a středních firem ve Zlínském kraji. Zajistit jeho větší provázanost a otevřenost vůči širší veřejnosti.

12.2 Časové etapy projektu II

Projekt, který byl pro přehlednost nazván projekt II, je rozdělen na 4 etapy (4 roky). Jeho začátek by navazoval na projekt I, po prvním roce života prvního projektu. Projekty nezačínají každý v jiném termínu náhodně. První rok u projektu I je velmi zásadní, celý se teprve rozjíždí a bude na správnou koordinaci náročný. Také ne všechny subjekty v tomto projektu zapojené mají zkušenosti a bude to pro ně organizačně velká zkouška. Proto bude projekt II pouze na období 4 let, zahájení po prvním roce spuštění projektu I.



Obr. 27 Časové etapy projektu II, vlastní zpracování

Nyní více informací o průběhu projektu II. V prvním roce, po zahájení, budou pravidelně konána setkání zúčastněných podnikatelů. Tato setkání budou pořádána celkem 4-krát roč-

ně. Účast podnikatelských subjektů musím být minimálně 50% pro jeden rok, tj. minimálně 2-krát osobní účast na těchto událostech.

Podnikatelská setkání budou vždy avizována s dostatečným předstihem osobám, kterých se toto týká. Každé setkání bude tematicky založeno, podle aktuální potřeby informací k závěrečnému hodnocení projektu II.

Následně, během druhého a třetího roku projektu, budou sbírána a analyzována získaná data. V posledním roce se tato data finálně vyhodnotí a bude z nich reportována zpětná vazba. Cílem je najít schéma, co podnikatele zajímá, jaké jsou jejich další představy o spolupráci a vzdělání. Tento vzorek bude poté implementován i pro širší veřejnost, bez nutnosti zapojení do navazujících projektů. Dále, bude se hodnotit také přínos finančních prostředků od kraje, jak velký pozitivní/negativní dopad tato podpora měla.

12.3 Nákladová analýza

Primárním úkolem, jak zajistit prostředky na projekt II, bude vyhledávání a aktivní oslovení sponzorů. Mimo jiné, cílem projektu II je zviditelnění segmentu MSP, proto bude nezbytné tento program učinit dostatečně zajímavým a atraktivním, aby byl zajímavý pro potenciální sponzory.

Náklady na jedno setkání, pokud budeme brát v potaz vždy jednoho zástupce od zúčastněných, byly vyčísleny ve výši 2 000 Kč. Celkem se tedy finanční prostředky na jedno setkání vyšplhají do výše 100 000 Kč. Setkání by bylo prozatím pořádáno 4-krát ročně, tj. celkem 400 000 Kč/1 rok.

Tab. 14 Náklady na jedno setkání, vlastní zpracování

1 setkání	
1 subjekt	2 000,00 Kč
celkem	100 000,00 Kč

V těchto nákladech by byly zahrnuty následující položky: pronájem prostor k uskutečnění setkání, zajištění podpůrných materiálů (tematické brožury, kancelářské potřeby), občerstvení a poté náklady spojené s provozem setkání. Setkání by bylo pořádáno vždy na jeden den, pravděpodobně víkendové dny (sobota).

Jak bylo zmíněno výše, aby tento rozpočet nemusel být dotován jen ze strany kraje, velká důležitost bude kladena na sponzoring. Potenciální sponzoři musejí mít pocit, že tato

akce je pro ně důležitá nejenom z hlediska zviditelnění obchodní značky. Budou jim nabídnuty i další perspektivy (prezentace vlastní úspěšné firmy na konaném semináři, ukázka vlastní tvorby, možnost také se zúčastnit dalších workshopů aj.)

Tyto čtyři roky života projektu II mohou poté zásadním způsobem pozitivně ovlivnit v v případě úspěchu projektu ekonomický vývoj ve Zlínském kraji.

12.4 Přínosy a rizika projektu II

Jako největší přínos projektu II je možnost rozšířit mezi širší veřejnost více informací o segmentu MSP. Podstatným bodem je také provázání spolupráce mezi těmito subjekty a zlepšit tak tok velmi důležitých rad a informací. Více informací přinese zvýšení zájmu o tento segment. Pro zhodnocení projektu II vycházíme z informacích o Zlínském kraji: počet podnikatelských subjektů za rok 2014 a také nezaměstnanost v tomto kraji za stejný rok.

Tab. 15 Propočet přínosů projektu II, vlastní zpracování

	varianty		
	pesimistická	neutrální	optimistická
koeficient	0,50%	1%	5%
počet podnikatelských subjektů	139 526	140 220	145 774
rozdíl	694	1 388	6 942
nezaměstnanost	28 745	28 051	22 497

V tabulce výše jsou uvedeny tři možné varianty dopadu působení projektu II. Byly zvoleny opět tři koeficienty pro tři možné varianty: pesimistická 0,5%, neutrální 1% a optimistická 5%. Pesimistická varianta vychází z nárůstu oproti roku 2013, což je 0,5 %. Je to i jedno z rizik projektu II, že i přes veškeré změny bude nárůst podnikajících v tomto odvětví stejný, jako by žádná podpora neproběhla.

Koeficienty byl vynásoben aktuální stav podnikatelských subjektů se Zlínském kraji: 138 832 subjektů. Rozdílem aktuálního stavu a přepočtených údajů nám vyjde počet nově vstupující osob do prostředí malých a velkých firem. Pokud budeme navazovat na projekt I mohli bychom předpokládat, že každý tento nově vzniklý subjekt vytvoří alespoň jednu novou pracovní pozici.

Nově otevřené pozice by se poté měly odrazit i v nezaměstnanosti tohoto kraje a celkem zajímavě snížit počet nezaměstnaných osob. V roce 2014 bylo nezaměstnáno celkem

29 439 lidí. Pro přehlednější výpočet není uvažována varianta, že některé podnikající osoby jsou zároveň i zaměstnanci. Hlavním předpokladem tohoto propočtu je poté myšlenka, že zaměstnanci, kteří se rozhodnou pro podnikatelskou činnost uvolní své místo na pracovním trhu dalším čekajícím.

12.4.1 Rizika projektu II

Již bylo zmíněno, že i přes veškerou realizaci a snahu, zůstane tento segment ve stejném trendu jako by podpora podnikání neproběhla.

Dalším varovným faktorem může být „úmrtnost“ zúčastněných osob v projektu I. U projektu I byla uvedena informace ohledně defaultních úvěrů. Toto procento může být v nejhorší možné variantě tak vysoké, že projekt nebude atraktivní pro další subjekty a zároveň kvůli této situaci nebude možné získat po dobu 4 let relevantní data pro projekt II.

Posledním rizikovým faktorem, který spojuje oba projekty, tak je doslovný nezájem jak zúčastněných stran, tak i potenciálních sponzorů a nových zájemců o účast v projektu.

ZÁVĚR

Cílem této diplomové práce bylo navrhnout řešení pro zlepšení podnikatelského prostředí malých a středních firem ve Zlínském kraji.

Pro získání dat na tento projekt bylo vytvořeno dotazníkové šetření. Tento dotazník byl distribuován fyzickým osobám podnikajícím a právnickým osobám, které vykonávají svoji aktivitu ve Zlínském kraji. Dotazník byl také určen pro subjekty, které svojí velikostí spadají mezi mikropodniky, malé podniky a střední podniky.

Po analyzování získaných dat z dotazníků byly vybrána dvě oblasti, pro které bude nevrženo řešení. Jedná se o alternativní možnost financování aktivity podnikatelských subjektů ve spolupráci se Zlínským kraje a také podpora a propagace segmentu malých a středních firem ve Zlínském kraji.

Celý projekt byl tedy rozdělen na dva dílčí projekty, kterou jsou spolu navzájem provázané. Pro lepší orientaci byly nazvány projekt I a projekt II.

Projekt I byl konstruován pro řešení financování podnikatelských aktivit ve Zlínském kraji. Bylo navrženo řešení v podobě takové, že by Zlínský kraj při splnění určitých podmínek emitoval své vlastní dluhopisy a získané finanční prostředky by distribuoval dále, mezi podnikatelské subjekty.

Subjekty, které by byly v této finanční podpoře zapojeny, by museli splnit daná kritéria. Celkový předpoklad zainteresovaných subjekt v projektu I byl stanoven na 50 celkem. Těmto subjektům by byly rozděleny finanční prostředky ve výši 20 000 000 Kč.

Jako hlavní přínos projektu I byl poté stanoven nárůst pracovních příležitostí a tím i celkový růst podnikatelských subjektů v této oblasti.

Na projekt I navazuje projekt II. Projekt II má zaměření na zlepšení propagace a zviditelnění segmentu malých a středních firem. Dále bylo jeho hlavním úkolem zajistit větší spolupráci a propojenost mezi jednotlivými subjekty v rámci zlínského kraje.

Řešení pro tuto situaci obsahovalo vytvoření pravidelných setkání, nejdříve pro účastníky projektu I a poté jeho další rozšíření i pro širší veřejnost, bez nutnosti účasti v projektu I.

Přínosem projektu II bylo opět vytvoření nových pracovních míst díky zvýšenému zájmu o podnikání v oblasti malých a středních podniků. V neposlední řadě tento projekt také přinesl zviditelnění této oblasti podnikání.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

BECK, Thorsten a Asli DEMIRGUC-KUNT. Small and medium-size enterprises: Access to finance as a growth constraint. *Journal of Banking*. 2006, vol. 30, issue 11, s. 2931-2943. DOI: 10.1016/j.jbankfin.2006.05.009. Dostupné z: <http://linkinghub.elsevier.com/retrieve/pii/S0378426606000926>

BELÁS, Jaroslav. Finanční trhy, bankovníctví, pojišťovnictví. Žilina: Georg, 2013, 596 s. ISBN 978-80-8154-024-0.

BELÁS, Jaroslav, Katarína BUGANOVÁ, Peter HOŠTÁK, Mária HUDÁKOVÁ, Mária LUSKOVÁ, Jiří MACHÁČEK a Monika SOBEKOVÁ - MÁJKOVÁ. Podnikateľské prostredie malých a stredných firiem v Českej a Slovenskej republike. Žilina: GEORG, Žilina, 2014. ISBN 978-80-8154-074-5.

Business for Breakfast. Bforb.cz [online]. 2015 [cit. 2015-04-25]. Dostupné z: <http://www.bforb.cz/chci-vedet-vice.html>

CzechInvest. Czechinvest.cz [online]. 2014 [cit. 2015-04-19]. Dostupné z: <http://www.czechinvest.org/data/files/definice-maleho-a-stredniho-podniku-2-1112.pdf>

Český statistický úřad. Czso.cz [online]. 2015 [cit. 2015-04-22]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/documents/10180/20548465/33009914q4a1.pdf/902af8cb-2ff0-402b-b9c3-c294dccbcdfc?version=1.3>

DOLEJŠOVÁ, Miroslava. Zdroje financování malých a středních podniků. 1. vyd. Bučovice: Martin Stříž, 2008, 71 s. ISBN 978-80-87106-17-4.

DotaceOnline. DotaceOnline.cz [online]. 2015 [cit. 2015-04-21]. Dostupné z: <http://www.dotaceonline.cz/Page.aspx?SP=1181>

DVOŘÁČEK, Jiří a Peter SLUNČÍK. Podnik a jeho okolí: jak přežít v konkurenčním prostředí. Vyd. 1. V Praze: C.H. Beck, 2012, xvii, 173 s. ISBN 978-80-7400-224-3.

Europa. Europa.eu [online]. 2015 [cit. 2015-04-19]. Dostupné z: http://europa.eu/legislation_summaries/enterprise/business_environment/n26026_cs.htm

Evropská komise. Ec.europa.eu [online]. 2014 [cit. 2015-04-19]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/facts-figures-analysis/sme-definition/index_cs.htm

HARON, Hasnah; SAID, Saniza Binti; JAYARAMAN, K; ISMAIL, Ishak. Factors Influencing Small Medium Enterprises (SMES) in Obtaining Loan. *International Journal of Business and Social Science*. 2013, vol. 4, no. 15. ISSN:2219-1933.

Koncepce podpory malých a středních podnikatelů. MPO.cz [online]. 2014 [cit. 2015-04-19]. Dostupné z: download.mpo.cz/get/43266/48536/573453/priloha001.pdf (koncepte podpory MSP na ob-doboi 2014 -2020)

KurzyCZ. Kurzy.cz [online]. 2000-2015 [cit. 2015-04-24]. Dostupné z: <http://www.kurzy.cz/cnb/ekonomika/vynosy-dluhopisoveho-kose-statnich-dluhopisu-mesicni-prumer/vynos-kose-statnich-dluhopisu-s-prumernou-zbytkovou-splatnosti-5-let/>

MANDYSOVÁ, Ivana. Podpora podnikání v České republice a v Evropské unii. Vyd. 1. Pardubice: Univerzita Pardubice, 2009, 173 s. ISBN 978-807-3952-204.

MARTINOVIČOVÁ, Dana, Miloš KONEČNÝ a Jan VAVŘINA. Úvod do podnikové ekonomiky. 1. vyd. Praha: Grada, 2014, 208 s. ISBN 978-80-247-5316-4.

MIKUŠOVÁ, Marie. Krizový management pro malé a střední podniky. 1. vyd. Bratislava: Wolters Kluwer, c2014, 307 s. ISBN 978-80-8168-106-6.

Ministerstvo financí České republiky. Mfcr.cz [online]. 2005-2013 [cit. 2015-04-21]. Dostupné z: <http://www.mfcr.cz/cs/vyhledavani?q=definice+dotace>

Ministerstvo financí České republiky. Mfcr.cz [online]. 2014 [cit. 2015-04-24]. Dostupné z: <http://www.mfcr.cz/cs/soukromy-sektor/regulace/kapitalovy-trh/cenne-papiry/2014/novela-zakona-o-dluhopisech-vyhlasena-ve-18496>

Nový občanský zákoník 2014: rejstřík : redakční uzávěrka 26.3.2012. Ostrava: Sagit, 2012, 320 s. ÚZ, č. 900. ISBN 9788072089208.

Obchodní korporace: zákon o obchodních korporacích + rejstřík : 2014 : redakční uzávěrka 3.2.2014. Ostrava: Sagit, [2014], 288 s. ÚZ. ISBN 978-80-7488-039-1.

SLAVÍK, Jakub. Finanční průvodce nefinančního manažera: jak se rychle zorientovat v podnikových a projektových financích. 1. vyd. Praha: Grada, 2013, 175 s. ISBN 978-80-247-4593-0.

SYNEK, Miloslav a Eva KISLINGEROVÁ. Podniková ekonomika. 6., přeprac. a dopl. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2015, xxviii, 526 s. ISBN 978-80-7400-274-8.

ŠVARCOVÁ, Jena. *Ekonomie: stručný přehled : teorie a praxe aktuálně a v souvislostech : učebnice* : [2014/2015]. Zlín: CEED, 2014, 303 s. ISBN 978-80-87301-19-7.

Technologické inovační centrum. Ticzlin.cz [online]. 2007-2010 [cit. 2015-04-25]. Dostupné z: <http://www.ticzlin.cz/o-spolecnosti/profil-poslani/>

Topograf. Topograf.cz [online]. 2006 [cit. 2015-04-22]. Dostupné z: <http://spravnimapa.topograf.cz/zlinsky-kraj>

Účtování. Uctovani.net [online]. 2010-2015 [cit. 2015-04-23]. Dostupné z: <http://www.uctovani.net/vypocet-ciste-mzdy-kalkulacka.php>

VEBER, Jaromír a Jitka SRPOVÁ. *Podnikání malé a střední firmy*. 3., aktualiz. a dopl. vyd. Praha: Grada, 2012, 332 s. ISBN 978-80-247-4520-6.

VOJÍK, Vladimír. *Specifika podnikání malých a středních podniků v tuzemsku a zahraničí*. Vyd. 1. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2010, 275 s. ISBN 978-80-7357-534-2.

Zlínský kraj. Kr-zlinsky.cz [online]. 2013 [cit. 2015-04-22]. Dostupné z: <http://www.kr-zlinsky.cz/o-kraji-cl-17.html>

Zlínský kraj. Kr-zlinsky.cz [online]. 2014 [cit. 2015-04-24]. Dostupné z: <http://www.kr-zlinsky.cz/rozpocet-zlinskeho-kraje-na-rok-2015-cl-3007.html>

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

ČSÚ	Český statistický úřad.
DPH	Daň z přidané hodnoty.
EU	Evropská unie.
FO	Fyzická osoba.
FOP	Fyzická osoba podnikající.
MPO	Ministerstvo průmyslu a obchodu.
MSP	Malé a střední podniky.
NOZ	Nový občanský zákoník.
PO	Právnícká osoba.
ZK	Zlínský kraj.

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obr. 1 Znárodnění životního cyklu podniku	19
Obr. 2 Počet subjektů MSP na trhu v letech 2001-2011	24
Obr. 3 Klasifikace živností	26
Obr. 4 Typologie podniků v České republice dle právní formy	27
Obr. 5 SWOT analýza prostředí MSP – silné a slabé stránky	28
Obr. 6 Analýza prostředí MSP – příležitosti a hrozby.....	29
Obr. 7 Jednotlivá stádia krize a její vývoj	32
Obr. 8 Grafické znárodnění subjektů národního hospodářství	37
Obr. 9 Mapa Zlínského kraje	42
Obr. 10 Vyhodnocení otázky č. 1 „Jak dlouho podnikáte?“.....	45
Obr. 11 Vyhodnocení otázky č. 2: „V jakém odvětví podnikáte?“	45
Obr. 12 Vyhodnocení otázky č. 3: „Jaký je počet zaměstnanců?	46
Obr. 13 Vyhodnocení otázky č. 4: „Jaký byl obrat Vašeho podnikání za poslední ukončené období?“	46
Obr. 14 Vyhodnocení otázky č. 5: „ Jaká je forma Vašeho podnikání?“	47
Obr. 15 Vyhodnocení otázky č. 6: „Co bylo Vaší motivací, abyste začali podnikat?“	47
Obr. 16 Vyhodnocení otázky č. 7: „Proč jste si pro místo podnikání vybrali právě Zlínský kraj?“	48
Obr. 17 Vyhodnocení otázky č. 8: „Jaké jsou dle Vašeho názoru bariéry podnikání v tomto kraji?“	48
Obr. 18 Vyhodnocení otázky č. 9: „ Využíváte pro své podnikání i jiné zdroje než vlastní?.....	49
Obr. 19 Vyhodnocení otázky č. 9 A: „Pokud využíváte alternativní formy financování, jaké to jsou?“	49
Obr. 20 Vyhodnocení otázky č. 10: „Využíváte pro své podnikání dotace?“	50
Obr. 21 Vyhodnocení otázky č. 10 A: „Pokud jste odpověděli ANO, měl pro Vás tento zdroj přínos?“	50
Obr. 22 Vyhodnocení otázky č. 10 B: „ Pokud jste odpověděli NE, proč tento zdroj nevyužíváte?“	51
Obr. 23 Vyhodnocení otázky č. 11: „ Jakým způsobem by se dala zvýšit podpora podnikání ve ZK?	51
Obr. 24 Vyhodnocení otázky č. 12: „Zasáhla NEGATIVNĚ Vaše podnikání krize?“	52

Obr. 25 Vyhodnocení otázky č. 13: „, Cítili jste během tohoto období větší podporu ze strany ZK?“	52
Obr. 26 Časový průběh projektu.....	59
Obr. 27 Časové etapy projektu II.....	65

SEZNAM TABULEK

Tab. 1 Přehled kritérií pro kategorizaci malých a středních podniků	21
Tab. 2 Přehled ukazatelů pro jednotlivá odvětví – rok 2011	30
Tab. 3 Účetní přidaná hodnota – průmysl.....	30
Tab. 4 Účetní přidaná hodnota – obchod.....	31
Tab. 5 Účetní přidaná hodnota – služby	31
Tab. 6 Základní přehled údajů o obyvatelstvu, rok 2014	43
Tab. 7 Zaměstnanost, průměrná hrubá mzda a nezaměstnanost v roce 2014 ve Zlínském kraji.....	43
Tab. 8 Ekonomické subjekty v roce 2014 ve Zlínském kraji	44
Tab. 9 Propočet mzdových nákladů na jednoho zaměstnance.....	56
Tab. 10 Příjmy a výdaje za 1. rok projektu.....	59
Tab. 11 Propočet výdajů a příjmů pro další roky	60
Tab. 12 Celková bilance za období 5 let.....	61
Tab. 13 Propočet jednotlivých variant.....	61
Tab. 14 Náklady na jedno setkání.....	66
Tab. 15 Propočet přínosů projektu II.....	67

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha P I: Dotazník - Podnikatelské prostředí MSP ve Zlínském kraji

Příloha P II: Ukázkový splátkový kalendář

PŘÍLOHA P I: DOTAZNÍK - PODNIKATELSKÉ PROSTŘEDÍ MSP VE ZLÍNSKÉM KRAJI

Podnikatelské prostředí – Zlínský kraj

Dobrý den,

jsem studentkou posledního ročníku inženýrského studia Fakulty managementu a ekonomiky na Univerzitě Tomáše Bati ve Zlíně. Mé zaměření je Podniková ekonomika a pro svou diplomovou práci jsem si vybrala Projekt na zlepšení podnikatelského prostředí malých a středních firem ve Zlínském kraji.

Předem děkuji za Váš čas při vyplnění dotazníku!

1. Jak dlouho podnikáte?

0 – 2 roky

3 – 5 let

6 let a více

2. V jakém odvětví podnikáte?

služby

obchod

výroba

3. Jaký je počet Vašich zaměstnanců?

1 – 10 zaměstnanců

11 – 50 zaměstnanců

51 – 100 zaměstnanců

101 a více zaměstnanců

4. Jaký byl obrat Vašeho podnikání za poslední ukončené období?

do 1 mil.

1 – 10 mil.

10 – 50 mil.

50 mil. a více

5. Jaká je forma Vašeho podnikání?

FO

PO

6. Co bylo Vaší motivací, abyste začali podnikat? (možno vybrat i více možností)

- „díra“ na trhu
- peníze
- seberealizace
- služba společnosti
- jiné:

7. Proč jste si pro místo podnikání vybrali právě Zlínský kraj (ZK)? (možno vybrat i více možností)

- rodina a zázemí
- levná pracovní síla
- absence produktu/služby ve ZK
- podpora podnikání ve ZK
- jiné:

8. Jaké jsou dle Vašeho názoru bariéry podnikání v tomto kraji? (možno vybrat i více možností)

- vysoké nároky na administrativu
- překážky ze strany místní samosprávy (např.: vyhlášky, územní plán, ...)
- vysoce konkurenční prostředí
- nedostatek kvalifikované pracovní síly
- jiné:

9. Využíváte pro své podnikání i jiné finanční zdroje než vlastní? (možno vybrat i více možností)

- nevyužívám
- bankovní produkt (např.: provozní kontokorent, investiční úvěr, ...)
- půjčka od blízkých osob (např.: rodina, přátelé, ...)
- alternativní formy financování
- jiné:

**9. A) Pokud využíváte alternativní formy financování, jaké to jsou?
(možno vybrat i více možností)**

- Business Angel
- Venture capital (rizikový kapitál)
- faktoring/forfaiting
- místní instituce pro rozvoj podnikání (TIC)
- jiné:

10. Využíváte pro své podnikání dotace?

- ano
- ne

10. A) Pokud jste odpověděli ANO, měl pro Vás tento zdroj přínos?

- určitě ano
- spíše ano
- nedokážu posoudit
- spíše ne
- rozhodně ne

**10. B) Pokud jste odpověděli NE, proč tento zdroj nevyužíváte?
(možno vybrat i více možností)**

- nedostatek informací
- byrokratická náročnost
- negativní postoj k dotacím
- neexistence vhodného dotačního programu
- jiné:

**11. Jakým způsobem by se dala zvýšit podpora podnikání ve ZK?
(možno vybrat i více možností)**

- vzdělávací kurzy pro podnikatele
- propagace místních podnikatelů
- dostupné půjčky pro podporu podnikání
- podpora spolupráce mezi podnikateli
- jiné:

12. Zasáhla NEGATIVNĚ Vaše podnikání krize?

- velmi významně
- významně
- nevýznamně
- měla pozitivní dopad
- nepodnikal/a jsem

13. Cítili jste během tohoto období větší podporu ze strany ZK?

- rozhodně ano
- spíše ano
- nedokážu posoudit
- spíše ne
- rozhodně ne

PŘÍLOHA P II: UKÁZKOVÝ SPLÁTKOVÝ KALENDÁŘ

splátkový kalendář					
	splátka	počáteční hodnota	úrok	úmor	konečná hodnota
1	8 110,56 Kč	400 000,00 Kč	2 666,67 Kč	5 443,89 Kč	394 556,11 Kč
2	8 110,56 Kč	394 556,11 Kč	2 630,37 Kč	5 480,18 Kč	389 075,93 Kč
3	8 110,56 Kč	389 075,93 Kč	2 593,84 Kč	5 516,72 Kč	383 559,21 Kč
4	8 110,56 Kč	383 559,21 Kč	2 557,06 Kč	5 553,50 Kč	378 005,71 Kč
5	8 110,56 Kč	378 005,71 Kč	2 520,04 Kč	5 590,52 Kč	372 415,19 Kč
6	8 110,56 Kč	372 415,19 Kč	2 482,77 Kč	5 627,79 Kč	366 787,40 Kč
7	8 110,56 Kč	366 787,40 Kč	2 445,25 Kč	5 665,31 Kč	361 122,09 Kč
8	8 110,56 Kč	361 122,09 Kč	2 407,48 Kč	5 703,08 Kč	355 419,02 Kč
9	8 110,56 Kč	355 419,02 Kč	2 369,46 Kč	5 741,10 Kč	349 677,92 Kč
10	8 110,56 Kč	349 677,92 Kč	2 331,19 Kč	5 779,37 Kč	343 898,55 Kč
11	8 110,56 Kč	343 898,55 Kč	2 292,66 Kč	5 817,90 Kč	338 080,65 Kč
12	8 110,56 Kč	338 080,65 Kč	2 253,87 Kč	5 856,69 Kč	332 223,96 Kč
13	8 110,56 Kč	332 223,96 Kč	2 214,83 Kč	5 895,73 Kč	326 328,23 Kč
14	8 110,56 Kč	326 328,23 Kč	2 175,52 Kč	5 935,04 Kč	320 393,19 Kč
15	8 110,56 Kč	320 393,19 Kč	2 135,95 Kč	5 974,60 Kč	314 418,59 Kč
16	8 110,56 Kč	314 418,59 Kč	2 096,12 Kč	6 014,43 Kč	308 404,15 Kč
17	8 110,56 Kč	308 404,15 Kč	2 056,03 Kč	6 054,53 Kč	302 349,62 Kč
18	8 110,56 Kč	302 349,62 Kč	2 015,66 Kč	6 094,89 Kč	296 254,73 Kč
19	8 110,56 Kč	296 254,73 Kč	1 975,03 Kč	6 135,53 Kč	290 119,21 Kč
20	8 110,56 Kč	290 119,21 Kč	1 934,13 Kč	6 176,43 Kč	283 942,78 Kč
21	8 110,56 Kč	283 942,78 Kč	1 892,95 Kč	6 217,61 Kč	277 725,17 Kč
22	8 110,56 Kč	277 725,17 Kč	1 851,50 Kč	6 259,06 Kč	271 466,11 Kč
23	8 110,56 Kč	271 466,11 Kč	1 809,77 Kč	6 300,78 Kč	265 165,33 Kč
24	8 110,56 Kč	265 165,33 Kč	1 767,77 Kč	6 342,79 Kč	258 822,54 Kč
25	8 110,56 Kč	258 822,54 Kč	1 725,48 Kč	6 385,07 Kč	252 437,47 Kč
26	8 110,56 Kč	252 437,47 Kč	1 682,92 Kč	6 427,64 Kč	246 009,83 Kč
27	8 110,56 Kč	246 009,83 Kč	1 640,07 Kč	6 470,49 Kč	239 539,33 Kč
28	8 110,56 Kč	239 539,33 Kč	1 596,93 Kč	6 513,63 Kč	233 025,70 Kč
29	8 110,56 Kč	233 025,70 Kč	1 553,50 Kč	6 557,05 Kč	226 468,65 Kč
30	8 110,56 Kč	226 468,65 Kč	1 509,79 Kč	6 600,77 Kč	219 867,88 Kč
31	8 110,56 Kč	219 867,88 Kč	1 465,79 Kč	6 644,77 Kč	213 223,11 Kč
32	8 110,56 Kč	213 223,11 Kč	1 421,49 Kč	6 689,07 Kč	206 534,04 Kč
33	8 110,56 Kč	206 534,04 Kč	1 376,89 Kč	6 733,66 Kč	199 800,38 Kč
34	8 110,56 Kč	199 800,38 Kč	1 332,00 Kč	6 778,56 Kč	193 021,82 Kč
35	8 110,56 Kč	193 021,82 Kč	1 286,81 Kč	6 823,75 Kč	186 198,08 Kč
36	8 110,56 Kč	186 198,08 Kč	1 241,32 Kč	6 869,24 Kč	179 328,84 Kč
37	8 110,56 Kč	179 328,84 Kč	1 195,53 Kč	6 915,03 Kč	172 413,81 Kč
38	8 110,56 Kč	172 413,81 Kč	1 149,43 Kč	6 961,13 Kč	165 452,68 Kč
39	8 110,56 Kč	165 452,68 Kč	1 103,02 Kč	7 007,54 Kč	158 445,14 Kč
40	8 110,56 Kč	158 445,14 Kč	1 056,30 Kč	7 054,26 Kč	151 390,88 Kč

splátkový kalendář					
	splátka	počáteční hodnota	úrok	úmor	konečná hodnota
41	8 110,56 Kč	151 390,88 Kč	1 009,27 Kč	7 101,29 Kč	144 289,59 Kč
42	8 110,56 Kč	144 289,59 Kč	961,93 Kč	7 148,63 Kč	137 140,97 Kč
43	8 110,56 Kč	137 140,97 Kč	914,27 Kč	7 196,28 Kč	129 944,68 Kč
44	8 110,56 Kč	129 944,68 Kč	866,30 Kč	7 244,26 Kč	122 700,42 Kč
45	8 110,56 Kč	122 700,42 Kč	818,00 Kč	7 292,55 Kč	115 407,87 Kč
46	8 110,56 Kč	115 407,87 Kč	769,39 Kč	7 341,17 Kč	108 066,70 Kč
47	8 110,56 Kč	108 066,70 Kč	720,44 Kč	7 390,11 Kč	100 676,58 Kč
48	8 110,56 Kč	100 676,58 Kč	671,18 Kč	7 439,38 Kč	93 237,20 Kč
49	8 110,56 Kč	93 237,20 Kč	621,58 Kč	7 488,98 Kč	85 748,23 Kč
50	8 110,56 Kč	85 748,23 Kč	571,65 Kč	7 538,90 Kč	78 209,32 Kč
51	8 110,56 Kč	78 209,32 Kč	521,40 Kč	7 589,16 Kč	70 620,16 Kč
52	8 110,56 Kč	70 620,16 Kč	470,80 Kč	7 639,76 Kč	62 980,40 Kč
53	8 110,56 Kč	62 980,40 Kč	419,87 Kč	7 690,69 Kč	55 289,72 Kč
54	8 110,56 Kč	55 289,72 Kč	368,60 Kč	7 741,96 Kč	47 547,76 Kč
55	8 110,56 Kč	47 547,76 Kč	316,99 Kč	7 793,57 Kč	39 754,18 Kč
56	8 110,56 Kč	39 754,18 Kč	265,03 Kč	7 845,53 Kč	31 908,65 Kč
57	8 110,56 Kč	31 908,65 Kč	212,72 Kč	7 897,83 Kč	24 010,82 Kč
58	8 110,56 Kč	24 010,82 Kč	160,07 Kč	7 950,49 Kč	16 060,33 Kč
59	8 110,56 Kč	16 060,33 Kč	107,07 Kč	8 003,49 Kč	8 056,85 Kč
60	8 110,56 Kč	8 056,85 Kč	53,71 Kč	8 056,85 Kč	0,00 Kč
			86 633,46 Kč	400 000,00 Kč	